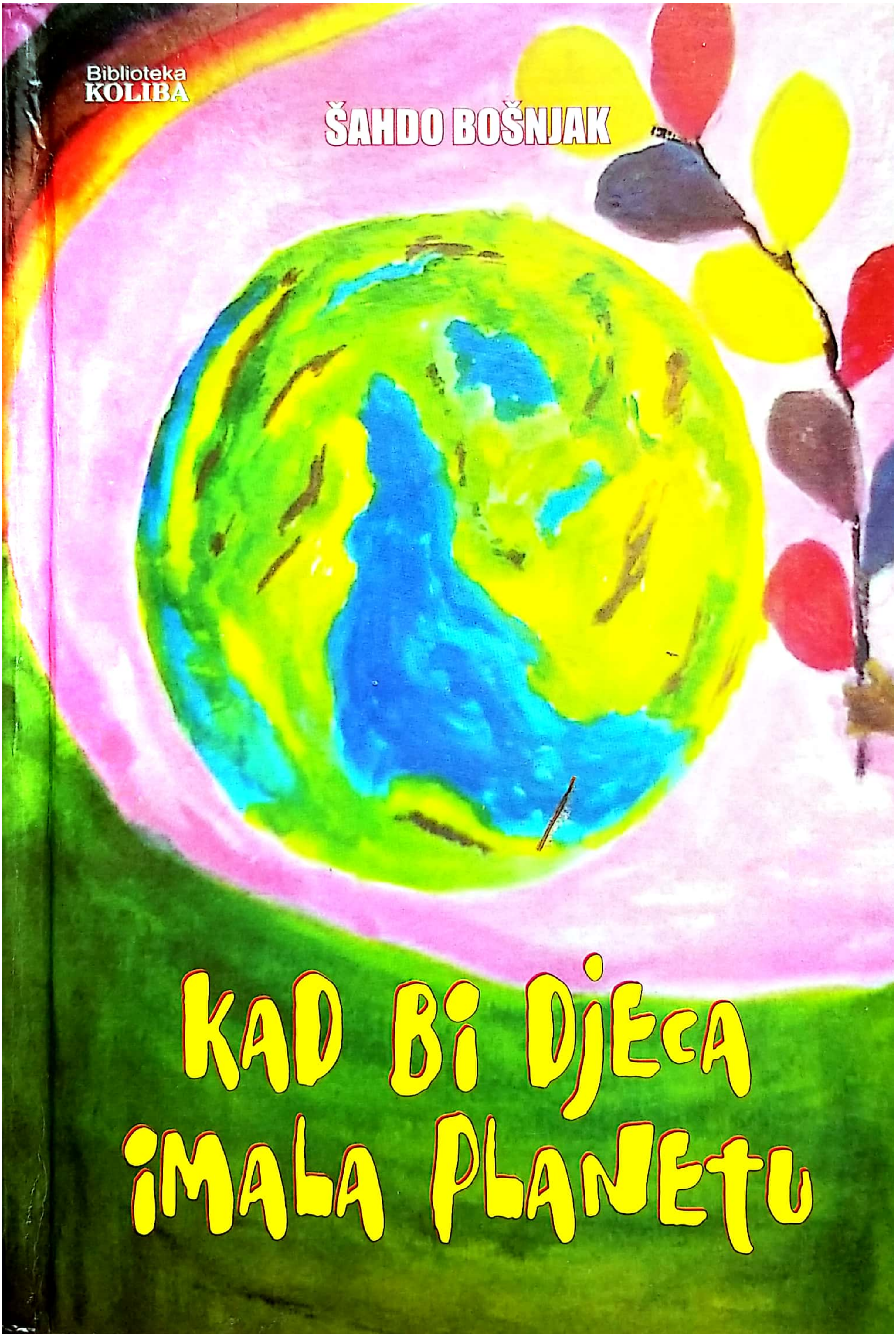

Biblioteka
KOLIBA
ŠAHDO BOŠNJAK
KAD BI DJECA
IMALA PLANETU

Šahdo BOŠNJAK

KAD BI DJECA IMALA PLANETU

Biblioteka
KOLIBA

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK
dr. sc. Bajruzin Hajro PLANJAC

IZVRŠNA UREDNICA
Muamera PLANJAC, dipl.ecc

GRAFIČKA UREDNICA
Murisa BAŠIĆ

RECENZENTICE
Suzana RUDIĆ
Tamara ČAPELJ

LEKTOR I KOREKTOR
Šahdo BOŠNJAK

ILUSTRACIJE
Merima JUSUPOVIĆ-MURTIĆ

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

821.163.4(497.6)-93-1

BOŠNJAK, Šahdo
Kad bi djeca imala planetu / Šahdo Bošnjak ; [ilustracije Merima Jusupović-Murtić]. - Tešanj : Planjax komerc, 2018. - 163 str. : ilustr. ; 21 cm

Biografija: str. 161-163.

ISBN 978-9958-34-288-2
COBISS.BH-ID 25265158

Šahdo BOŠNJAK

KAD BI DJECA IMALA PLANETU

Izdavačko-štamparska kuća
PLANJAX KOMERC doo
Tešanj, 2018.

PREDGOVOR

Šahdo Bošnjak – čovek iz kojeg govori dete i dete koje posmatra svet drugačijim pogledom

SUZANA RUDIĆ
pjesnikinja

Sam naslov ove moje recenzije već uveliko nam može reći ko je Šahdo Bošnjak. To je pisac, u ovom slučaju dečiji pesnik, iz čije duše i tela sad već odraslog čoveka progovara mali dečak, koji posmatra svet oko sebe posve drugačije od većine drugih ljudi. Razlog je talent pesnika umetnika, ali i naročiti doživljaj života i sveta kojega on vidi oko sebe. Svoje detinjstvo živeo je nakon Drugog svetskog rata, kad je vladala velika neimaština, bolje reći beda. Današnje generacije dece žive u izobilju materijalnih dobara i u nesumnjivom komforu i teško da mogu pojmiti u kakvim uslovima su odrastala tadašnja deca, među njima i pisac Bošnjak. Deca su tada bila više gladna negoli sita, više gola i bosa nego odevena i obuvena, mnoga su imala radne obaveze, tj. pomaganje starijima oko raznih poslova, naročito ako su živela na selu. Odnos prema starijima bio je sasma drugačiji. Deca su osećala strah i stid od roditelja, učitelja, veroučitelja pa i komšija, rođaka i uopće od starijih osoba. Pesnik je imao veoma senzibilnu dušu koja je poput sunđera upijala različite manifestacije tadašnjeg života i sveta i to pohranjivala, kao u kakvu seharu, u vidu sličica, ili oaza sećanja. On za te sličice kaže da ne moraju imati naročitu književnoumetničku vrednost, ali njemu mnogo znače, vrednije su mu od zlata; pa ako se svide još nekome, to će ga dodatno činiti sretnijim. Te sličice-sećanja pretežno su socijalnog karaktera, jer je takav bio i piščev život, u siromaštvu, mukotrpan i veoma naporan. Ali one se s njegovim životnim iskustvom pretvaraju u stihove prilično ilustrativne,

iskazane jednostavnim, deci prilagodljivim jezikom, s priličnom dozom humora i pouke. Pesme pretežno socijalnog karaktera svrstane su u I. ciklus pod naslovom: Sličice iz mog djetinjstva. U njima pesnik iznosi lične impresije o svojim doživljajima, impresije o svome mukotrpnom životu. U njima je naročito naglašen i sukob sa strogim ocem, koji jest bio neumjereno strog, ali koji je želio i da decu vaspita na strogim moralnim principima. Glavni njegov moralni princip bio je - da čovek kroz život mora ići čist, neukaljanog obraza. Samo takav čovek dostojan je ljudskog života i svega onoga što ga i čini čovekom. Zato je i Bošnjakova poezija takva: nevina, čista, kao što je i dečija duša, neisprljana moralnim peksinlukom, kakvim su inače zatrovane duše većine odraslih osoba. S druge strane, pesnik poštuje onu žrtvu koju je majka podnosila, brinući o njemu i celoj porodici. Zato on u svojim pesmama oseća neizmernu ljubav i zahvalnost prema majci. Tako je i u pesmi Bajka:

"Moje siromašno djetinjstvo
moja je raskošna bajka
u kojoj su, naravno, osim mene još
moj strogi otac
i moja dobra majka..."

Tegobnost dečijeg života iznio je u brojnim pesmama, kao što su Prvi put, Niko i ništa, Ožiljak, Gaće i mnogim drugim. Zoran primer za to je i pesma Iluzije:

"...I dok kravice mirno pasu
na livadi, mi od blata i kamenja
zidamo naše kućice, kućice iluzije,
slične našim životima kasnije."

II. ciklus se zove: Sličice o djetinjstvu i prikazuje život i

odrastanje čitavih tadašnjih generacija dece, s nekim zajedničkim karakteristikama i problemima, kao u pesmi Sašine muke:

"Opet si mi, sine, zaturio sat,
a tati se tako na posao žuri.
Povuče tata Sašu za uho,
zalupi vrata i onda odjuri..."

Ili u pesmi Prva jedinica:

" ...I dok Mišu savjest peče,
učitelj mu glasno reče:
'Ti si, Mišo, mnogo vrijedan
i zato ti evo - jedan!'"

Mnogo je tu lepih i zanimljivih pesama kao što su Kad bi djeca imala planetu. U njoj se peva o tome kako bi deca pametno i humano uredila ovaj naš svet, naravno, kad bi se njih nešto pitalo. U pesmi Dva puta pesnik razmatra ustvari dva načina vaspitanja dece i omladine. Jer će deca postati ili: dobri ili loši ljudi. Trećeg puta jednostavno nema. Kakvi će ljudi postati, zavisi od njihovog sveukupnog odgoja. Pesnik na početku pesme kaže:

" Pred tobom je život znaj, drago dijete;
mnoge scile i haribde čekaju, prijete.
Čeka te raskrsnica, dva nepoznata puta,
samo jedan je pravi, drugim se zaluta..."

III. ciklus Bošnjakove poezije sadrži pesme o prirodi pa se tako i zove: Sličice o prirodi. Tu je mnoštvo divnih pesama o lepoti prirode i njenom značaju za ljude. Šahdo Bošnjak je sin prirode, priroda je njegova majka. U pesmama koje su smeštene u ciklus vezan za prirodu, on juri kroz potoke, trči putevima svog zavičaja i kroz voćnjake. Biva istovremeno potok i vetar koji

pomaže deci da pokrenu vetrenjače njihove mašte. Osvetljava sličice prolećnim zracima Sunca koji se probijaju kroz grane drveća, na kojima je ostao još poneki trag hladne zime, obučene u belo, i darovite jeseni. Njegove pesme postaju suncokreti koji prate put Sunca, deci namamljuju osmehe i šalju pouku šta je to istinska sreća i snaga. Uči ih da vole prirodu i da je čuvaju, samim time postaće bolji ljudi. Uči ih ljubavi, prijateljstvu, solidarnosti. Pesme o prirodi su pune sunca i topline, pune zvukova i života, pune pesme i iskrene radosti, one su oda detinjstvu i životu. Tako je gotovo u svim pesmama ovog ciklusa pa i u pesmi Ljeto:

"Veseo sam:
kad sve cvrkuće, cvrči, zriče,
zviždi, pišti, grakće, guče, klikće,
kriči, bruji, huji, grmi, sijeva,
kad se sve živo u prirodi veseli
i, slaveći ljeto, igra, pjeva,
a srce u grudima raste od miline
i postaje veliko kao bundeva.

IV. ciklus posvećen je životinjama i nosi naziv Sličice o životinjama. Od mačka Triše i miša kojeg ne ume da ulovi pesnik pravi ilustraciju sasvim jednog novog Toma i Džerija. Ipak, pod slučajnim okolnostima Triša, za razliku od Toma, uspeva da ulovi miša. Vidljivo je kako Šahdo uspeva da uhvati karakter životinja u svojim pesmama o životinjama: da prikaže brzinu kod zeca i veverice, da ih deca vide onakve kakvi jesu. Njegove pesme o životinjama imaju i elemente koji su prisutni i u basnama. Poneke osobine bismo mogli pripisati ljudima, recimo: zabrinutost jedne patke, u pesmi Neposlušno pače, i pačetova neposlušnost, koja će se kasnije pretvoriti u tugu. Takođe, uočava se razlika u karakterima između životinja kroz njihov dijalog o tome kome je najteže raditi. U pitanju su mlada kokoška, krava, mačka i glista. Svaka životinja se žali i hvali time šta i kako radi, dok

jedino glista skromno ćuti i svojim stomačićem vredno obrađuje zemlju. Očito je prisustvo na jednoj strani hvalisavosti, a na drugoj skromnosti:

...“Hajdemo kući”, veli mačak,
“pada kiša.
Najteže je, priznat ćete,
ulovit’ miša!”

Na te riječi ispod lista nasmija se
glista mala.
Upravo je polje zemlje stomačićem
preorala.

I konačno, V. ciklus zove se: Sličice o ljubavi, čistoj sredini i koječemu. Ovaj ciklus sadrži u većini dečiju ljubavnu poeziju, ali i pesme posvećene čistoj sredini, kao i poneku pesmu koja obuhvaća i druge teme. U ovom ciklusu Šahdo Bošnjak peva o prvim ljubavima i, napose, o đačkim ljubavima. Te dečije ljubavi su neobične, iznenadne, tajanstvene i neizbrisive u sećanju. Jedna od tih ljubavnih pesama je i pesma o prelepoj Melisi, u koju se dečak iz pesme zaljubio do ušiju:

“Moja razredna drugarica
u školi je najljepša curica;
ima okice božanstvene, plave
i duge smeđe pletenice
ispletene oko anđeoske glave.

Neodoljiva ljepotica, također,
veliku i toplu dušu ima;
bit će moja – po cijenu života
– kažem to otvoreno svima!...”

U pesmi Moć ljubavi za pesnika ljubav ima čudesnu moć. Spaja nespojivo i uklanja svako zlo. Ona je most. Razume i prašta, jača je od svake vojske. Budi upornost kod slabih, ispunjava želje koje se kriju duboko u našim srcima i, što je najvažnije – nudi nadu i pomirenje. "Recite mi: ko još može to?" Samo prijateljska, retka, prava i iskrena ljubav, zajedno sa roditeljskom ljubavi i pažnjom.

Ljubav ima nevjerovatno čudesnu moć:
ona može više od svih vojski svijeta,
ona može svjetlom da otjera tamnu noć
i u pustinji da poteče bistra voda,
usred zime livada cvijećem da cvjeta,
a nepokretan čovjek može da prohoda.

Ljubav ima nevjerovatno čudesnu moć:
da miri i najljuće neprijatelje,
da ispunjava najskrivenije želje,
da velikodušno prašta učinjeno zlo.
Recite mi: ko još na svijetu može to?

Ovo je, slobodno se može reći, čarobna zbirka pesama o životu u detinjstvu jednog deteta (pesnika), ali i detinjstvu čitave njegove generacije. Pesme oslikavaju i ilustruju rečima ne samo život u detinjstvu i sećanje na čitavu galeriju najzanimljivijih likova, već i bezbrojne događaje, rodni kraj, školski život, đačke ljubavi; snažno su naslikana unutarnja osećanja i proživljavanja kroz dečiju psihu: ljubav, čežnja, strah, nada, stid, tuga, ponos, radost i druga. U ovoj zbirci su i pesnikovi nestašluci, jer ni on nije bio bezgrešan, zatim težnja da što prije odraste i osjeti život odraslih, ali i kasnije kajanje, na neki način, što je porastao i tako spoznao istinsku gorčinu života odraslih.

Na kraju bih citirala poznatog dečijeg pesnika Kasima Derakovića, koji je jednom davno, čim se Bošnjak pojavio na našem književnom nebu, rekao za Bošnjakovu dečiju poeziju:

" Pravo je osvježenje izdanje zbirke pjesama za djecu Šahde Bošnjaka, pod maštovitim i raspjevanim naslovom Cvrčanka, koja ovom pjesniku, iako se pojavljuje prvi put, otvara široko vrata u dječiju poeziju u bosanskohercegovačkim prostorima. A oprema, likovna i grafička, za šta su zaslužni slikari Izet Jašić i Mustafa Bešlagić Mućo, može slobodno konkurisati velikim izdavačima. Na ovakvom potezu, izboru pravog pjesnika i slikara, koji tvore ovu knjigu, treba čestitati izdavaču. Ovo je ujedno i put da se nađu prave vrijednosti, da se ne kaska (kad se već ima mogućnosti i snage) na periferiji. Zbirka Šahde Bošnjaka je raspjevana, sva od zvukova, blagodat za sluh i pamćenje, tako da vjerujem da će naći iskren pristup djeci."

Objavljeno u Glasu komuna, u Doboju 20. marta 1990. godine.

Naravno da ovu divnu zbirku pesama za decu pesnika Šahde Bošnjaka svesrdno preporučujem i brojnim čitaocima, a i izdavačkim kućama. Sigurna sam da će ona obogatiti svojom lepotom i značajem celu bosanskohercegovačku književnost za decu, i ne samo bosanskohercegovačku već i mnogo šire.

* * *

I CIKLUS

SLIČICE IZ MOG DJETINJSTVA

Umjesto predgovora:

STARMALO ODRASLO DIJETE

Dok sam bio dijete,
trudio sam se da u svemu
oponašam odrasle.
Zato su me zvali – Starmali.

Sad, kad sam odrastao,
uživam dok oponašam djecu
pa me zovu – Odraslo Dijete.

Kad bolje promislim,
ja sam, zapravo, uvijek bio
– Starmalo Odraslo Dijete.

SLIČICA 1.
BAJKA

Moje siromašno djetinjstvo
– moja je raskošna bajka,
u kojoj su glavni junaci,
osim mene, naravno, još:
moj strogi otac
i moja dobra majka.

Sporednim likovima
ne zna se ni broja.
Tu su: hodža i učitelj,
pa bosanski kralj sevdaha
i partizanski maršal,
pa brazilski kralj fudbala
i argentinski revolucionar,
pa američki predsjednik
i španski general,
pa krava Dikulja i kobila Zeka
i na kraju djed i baka moja.

Otac je igrao vuka
i toj ulozi ništa ne fali.
A hodža, učitelj i ostali:
ko zmaj, ko aždaha,
ko vampir, ko vještica;
dok je, bez sumnje,
majka uvijek bila
– moja dobra vila,
vila zaštitnica.

No, junak jedan,
kao isklesan iz stijene,
najviše je očarao mene.
Dugokos, stasit a hrabar,
uvijek u šarenom ruhu,
rado bi i život dao
za istinu, pravdu i slobodu.
Nšoši sestru je imao,
Inčučuna otac mu se zvao.
Old Šeterhend prijatelj mu bio,
a on poglavica apačkom narodu.
U knjizi i na filmu,
kad god je trebalo, bio je tu,
moj idol i moj uzor
– nezamjenljivi Vinetu.

Djetinjstvo je davno prošlo,
pozno doba života došlo.
Sa scene su otišli mnogi
loši junaci i oni dobri.
Otišao otac, otišla majka,
još samo ja da odem
– pa da, konačno, završi
ova, produžena, bajka.

SLIČICA 2.

KLOVN

Otac me za ruku poveo
prvi put na vašar.

A na vašaru mnogo svijeta,
veliki cirkuski šator
i ispred šatora – klovn kepec,
lica išaranog drečavim bojama,
poput uskršnjeg jajeta.
Pljeskao je ručicama
i neprestano ponavljao:
"Navali, narode, ulaz dvije banke!..."

No, kepecu priđe visok čovjek
u crnom odijelu, bijeloj košulji,
s mašnom i crnim cilindrom na glavi,
opali mu dvije pljuske,
na svaki obraz po jednu,
i ljutito progovori:
"Nisam li ti rekao
da je ulaz samo banka?!"
Klovnu udariše suze niz lice
i on sjetnim glasom stade vikati:
"Navali, narode, ulaz banka,
samo jedna banka!..."

Ne znam da li je gazda
stvarno tada išamarao svog klovna,
ili je to bila samo gluma,
ali meni je život poslije

sve više sličio cirkuskom šatoru,
a ja sam sebi
na ispljuskanog, poniženog i tužnog
malog klovna.

SLIČICA 3.
ILUZIJE

Poslije ljetne kiše
miriše zemlja od isparenja,
tamni oblaci povlače se nebom
ispred sunca;
onda: tri čarolije,
tri šarena luka,
tri gotovo nadstvarne duge,
kao dječiji snovi o životu;
i dok kravice mirno pasu
na strništu,
s rođakom zidam kućice
od blata i kamenja,
kućice – iluzije,
slične našim životima
kasnije.

SLIČICA 4.

RULET

Bio je vašar. Čuveni tešanjski vašar. U džepu sam čvrsto stiskao dvije banke, što mi ih na polasku dao otac.

Pa ipak sam zaigrao rulet – prvi rulet u mom životu. U početku sam samo dobijao, da su se svi čudili, i gledali me zadivljeno. Neki su me pitali da igramo zajedno, da se klade na moj broj. Pristao sam – i kola su krenula nizbrdo. Počeo sam gubiti dok nisam izgubio sve, i očeve dvije banke – zbog čega sam bio neizmjerno tužan.

Poslije sam se često sjećao tog događaja i nalazio – kako je rulet sličan životu. Nerijetko, i u jednom i u drugom presudna je sreća, čista sreća.

SLIČICA 5.
OŽILJAK

Penjem se na vrljike,
pokušavam uzjahati Sokola,
a Soko je slijep konj,
koji se spotače,
pritiskajući me svom težinom
uz oštricu vrljike.
Šiljati vršak, poput noža,
zari se u dječija mršava leđa,
i zaora duboku krvavu brazdu.

Na taj događaj
i danas me podsjeća
ružan ožiljak,
jedan od prvih ožiljaka
što mi ga, kao pečat,
utisnuo život.

SLIČICA 6.

PRVI PUT

Zaveden dječijom radoznalošću
učinih nepromišljen gest:
ukradoh od oca tri cigarete,
tri "drave tarabuše",
i pođoh za govedima.
Oblaci se spustiše nisko,
rukama sam ih mogao dohvatiti.

I dok je sipila
jesenja magličasta kiša,
a na pustoj poljani,
u osamljenoj šupljoj vrbi,
veselo pucketala vatra
na kojoj sam pokušavao zagrijati
promrzle prste,
triput sam udahnuo
dim cigarete,
i triput se zakašljao
do suza.

Prvi put sam kušao nešto
iz svijeta odraslih,
i prvi put shvatio
kako je to Nešto
– oporo i gorko.

SLIČICA 7.

NIKO I NIŠTA

Jureći za govedima,
puštao sam s njima
pamet na pašu,
i odbijao
brigu na veselje,
maštajući kako ću,
kad porastem,
postati slavan fudbaler,
ili slavan naučnik,
ili slavan političar;
a da ću postati slavan
i nenadmašan pisac,
bila je gotova stvar.

Uglavnom, postat ću veliko
– Neko i Nešto!

A nikad, pa ni u snu,
pomislio nisam:
da bih mogao postati veliko
– Niko i Ništa!

SLIČICA 8.
LANE

Tog maglovitog jesenskog jutra pošao sam s bratom u njivu da siječemo kupus i da ga skupljamo na gomile.

A u njivi, u ograđenom ovčijem toru – lane, u potrazi za ispašom spustilo se iz šuma, zalutalo, pravo u zamku. Brat je zatvorio vratašca, a ja sam se divio umiljatoj životinji. Zatim smo je nudili raznim poslasticama: travom, svježim lišćem, kukuruzom, kupusom, repom. Ali, ona nije marila ni za čim. Srce u njenim toplim grudima čekićalo je ubrzano, i samo je nastojala da pobjegne u svoj svijet, u šumu, u slobodu.

Sjećajući se kasnije tog događaja, pitao sam se: "A mi, imamo li mi gdje pobjeći, imamo li mi svoju šumu, svoju slobodu?!"

SLIČICA 9.
ODLUKA

Ležimo na leđima
s travkama u ustima
jednog vrućeg i dosadnog
ljetnog poslijepodneva
pogleda uprtog u rašlje
na vrhu krošnje
gorostasnog cera,
prikovanog za rub šumarka.
"Da gore napravimo kućicu?"
predloži rođak.
"I da u njoj živimo,
da se ne vraćamo porodicama?!"
dodadoh ja.

Prekinuti vezu sa svijetom,
s ljudima,
čvrsto odlučiše – djeca.

SLIČICA 10.
SAM

U mom djetinjstvu,
mojoj plavoj pučini,
bio je jedan veliki čovjek:
moj brod i moj kompas,
moj neprikosnoveni uzor;
sinonim za borbu protiv zla,
sinonim za pravdu, sinonim za istinu,
sinonim za nadu i za svjetlo.

Njegovim potonućem,
potonuo je i moj brod,
i moj kompas, i moja nada.

Ostao sam sam na pučini;
što mi je drugo?
– nego potonuti!

SLIČICA 11.
PROKLINJANJE

Otac me zbog nečega
silno naljutio,
a onda naredio
da odvedem Zeku na potok,
da je napojim.
Odbio sam prkosno
pa mu nije preostalo drugo
već da je zajaše i pođe sam.
A Zeka je hirovita,
stala se džilitati
i najzad je uspjela
da ga zbaci.

Pad je bio težak i bolan
da je otac počeo glasno
proklinjati;
ne znam samo koga više:
Zeku, mene ili –
svoj tegobni seljački život.

SLIČICA 12.
GAĆE

Majka bi govorila
– lugave,
a bile su to, zapravo,
prostrane,
barem dva-tri broja veće
nego što bi trebalo,
prljave,
na mjestima zakrpane,
gdjegdje i nezakrpane,
majka bi opet kazala
– troljave,
sive, kratke gaće.

Omahivale su oko mene
– nalik vreći,
i bile naizgled
tako ružne,
a toliko lijepoga sam u njima
– proživio,
i još više
– prosanjao.

SLIČICA 13.
ČUĐENJE

Kao dječarac stajao sam
i zgranuto posmatrao
kako se tuku dva naša komšije,
dva brata rođena,
i to zbog međe!
Naizmjenično, bratski
razmjenjivali su žestoke šamare,
sve dok jedan nije
pograbio kamen,
a drugi poguren,
pokrivajući rukama glavu,
nadao u bježaniju.

Tad sam se tome
neizmjerno čudio.

A danas, danas ne vjerujem
da na svijetu postoji
takvo čudo,
koje bi me moglo
začuditi.

SLIČICA 14.
DALEKO, A BLIZU

U djetinjstvu sam
često slušao ljude
koji bi govorili:
"Zaratilo na Bliskom istoku!"
Otac bi lakonski kazao:
"Daleko je to od nas."
"Zaratilo u Africi!"
On bi se nasmiješio
i odgovorio:
"Daleko je to od nas."
"Zaratilo u Latinskoj Americi!"
On bi opet odmahnuo rukom
i bezbrižno ponavljao:
"Hvala Bogu, daleko je to od nas."

Dugo sam dijelio mišljenje
sa svojim ocem,
ali kad se desio
ovaj posljednji rat u Bosni,
najzad sam shvatio:
ništa nije tako daleko
– a da ne bi bilo
tako blizu!

SLIČICA 15.
TELEVIZOR

U naše selo
tek je stigla struja
– i prvi televizor.

Svi su s uzbuđenjem
govorili o tome,
i žurili da vide
– to čudo.
Potrčao sam i ja;
ali za mene
to je bio susret
s novim i nepoznatim svijetom,
koji, u suštini,
nikad neću prihvatiti
– kao svoj.

SLIČICA 16.
SOKAČE

Sokače jedno
u mahali mojoj,
kaldrmisano;
nekad u travu zaraslo,
nekad blatom prošarano,
a ponekad, opet,
od suše ispucalo.

Sokačetom mojim
živina luta,
pokisla, pokunjena;
goveda sita, svejedno,
gladna il' žedna,
obadom najurena;
sokačetom mojim
košulje prolaze,
seljačke, oznojene;
pa onda žene, žene
starinski odjevene;
i oči djevojačke,
ko jezero duboke,
ko smaragd zelene,
snene, snene.

Sokačetom mojim
odavno već
prolaze samo
– uspomene.

SLIČICA 17.

STID

Završili smo četvrti razred, i ja sam nastavio da posuđujem knjige iz školske biblioteke, od našeg učitelja.

Jednom mi je posudio svoje knjige: Vinetu I, II i III dio, od njemačkog pisca Karla Maja. Dok sam ih čitao, mlađa sestrica pocijepala je nekoliko stranica, a ja sam se osjećao jadnije od glavnog junaka iz Andrićeve pripovijetke Knjiga. Vratio sam knjigu, a učitelj nije primijetio štetu, i ja sam prestao od njega posuđivati knjige, a izbjegavao sam i slučajne susrete s njim. Pošto je najzad otkrio da su knjige oštećene, učitelj je poručio da se ne ljuti na me i da slobodno dođem po nove knjige. No, stid je bio jači od žeđi za čitanjem – da sam odlučio zauvijek prestati posjećivati školsku biblioteku i našeg učitelja.

Kasnije sam pročitao mnoge knjige, ali nijedna me se nije dojmila kao, onda, Vinetu I, II i III dio.

SLIČICA 18.
RAZOČARENJE

Učitelj nas poveo
u obližnju varoš
da gledamo prvi film
u našem životu.

Uzbuđenju i radosti
nigdje kraja;
a onda javiše:
poginuo američki predsjednik!
I kinopredstava je odgođena.

Vraćajući se kući,
neopisivo razočarani,
pitali smo se, dječije naivno:
Zar predsjednik
te daleke i nepoznate zemlje
nije mogao pričekati
s pogibijom
barem još jedan dan?!

SLIČICA 19.
SULEJMAN VELIČANSTVENI

U obližnjoj varoši
bila je proslava Prvog maja
i tim povodom kinopredstava:
Sulejman Veličanstveni,
prvi film koji sam gledao.
Još se živo sjećam
nekih scena, a prošlo je
tako mnogo vremena.

Poslije će doći
na stotine filmova,
ali jedan je samo
Sulejman Veličanstveni.

SLIČICA 20.

PRIVIĐANJE

I dok su ljušćibe ljuštile kukuruz,
mi smo se poleđuške izvalili u peruhu
te netremice zurili
u blještavo mjesečevo srebro,
kao znatiželjni štenići,
samo još nismo zavijali kao oni.

Tako smo na Mjesecu otkrili kolibu,
pravu pravcatu kolibu, zatim more,

planine, rijeku i napokon nebo,
kako se plavi ponad Mjeseca.

"A vidje li ti čovjeka
kako iz avlije uđe u kolibu?!"
pita me uzbuđeno rođak.

U tom trenu i ja bih se smio zakleti
da sam ga vidio kako netom prije uđe
u posrebrenu mjesečevu kućicu.

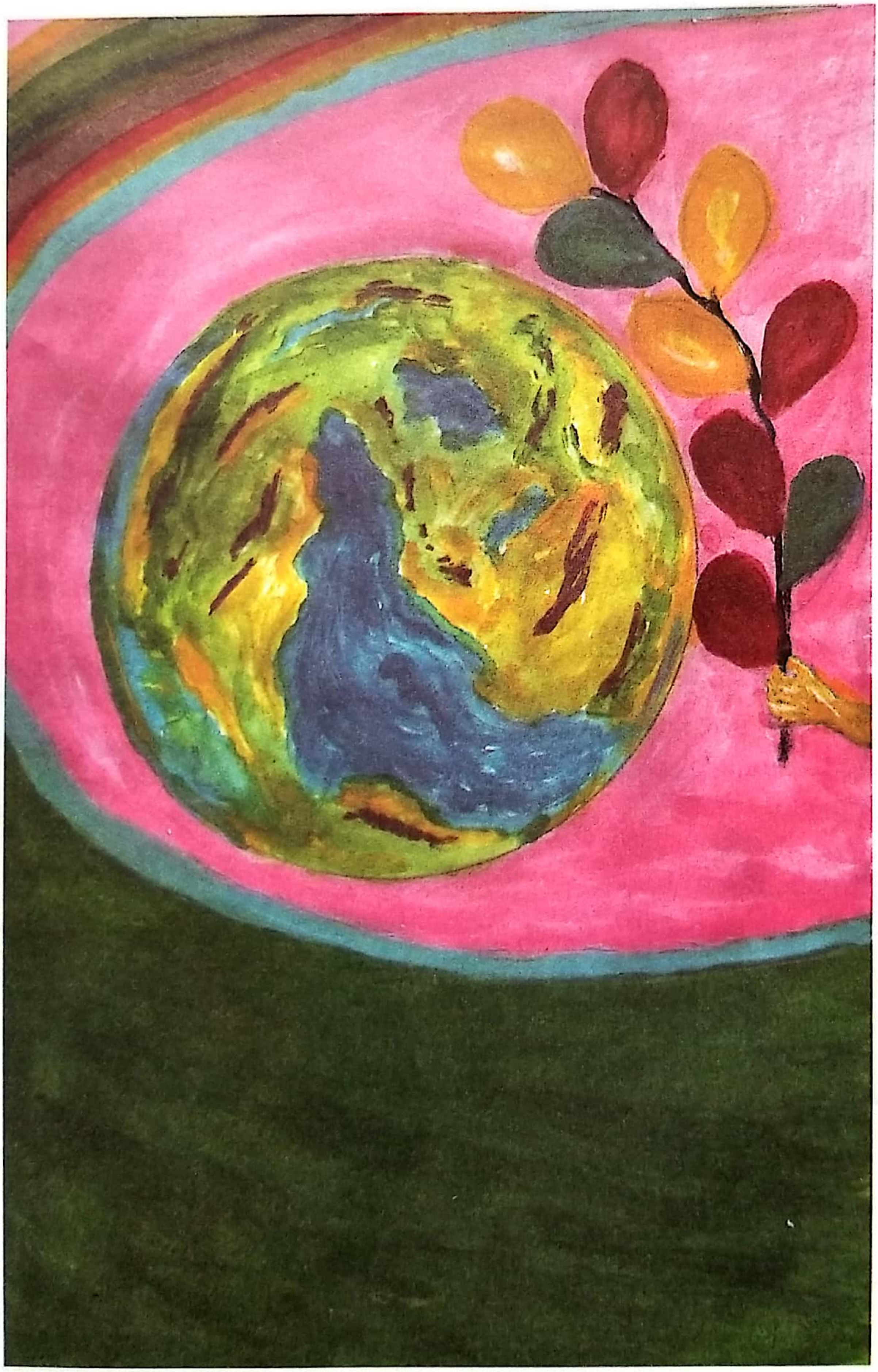
I da sam vidio još mnogo, mnogo toga...

SLIČICA 21.
ROMANTIKA

Otvorim prozorče i posmatram
našu mjesečinom pozlaćenu bašču.
Posrebrene voćke svile rodne grane
do zemlje; kroz prozor uvlači se
opojni miris ruža,
neobično noćno natpjevavanje ptica
i koncert žabljeg hora iz obližnje bare.

Nijedan muzički koncert poslije
nije na mene ostavio tako dubok utisak.

Nakon te noći nikad mi nije bilo jasno:
je li romantika u čovjeku,
ili u onome što ga okružuje?

SLIČICA 22.
LASTIŠ

Čuvali smo goveda.
Znatno stariji rođak
pošalje me u trgovinu
da nam kupim dva bombona
s lastišima.
Vraćajući se
izgubim jedan lastiš.
Tad rođak naredi
da ga potražim.

I, tražio sam,
kao konac tanak lastiš,
putem dugim pola kilometra.
Bijaše to uzaludniji posao
od traženja igle
u plastu sijena.

Šta mislite –
da li sam ga našao?

SLIČICA 23.
LJETO POD TREŠNJOM

Ležim u hladu
ispod trešnje
i snatrim,
i udišem užaren zrak,
a gore, skriven u krošnji,
kao tat, proviruje,
začikava me
jedan sunčev trak.

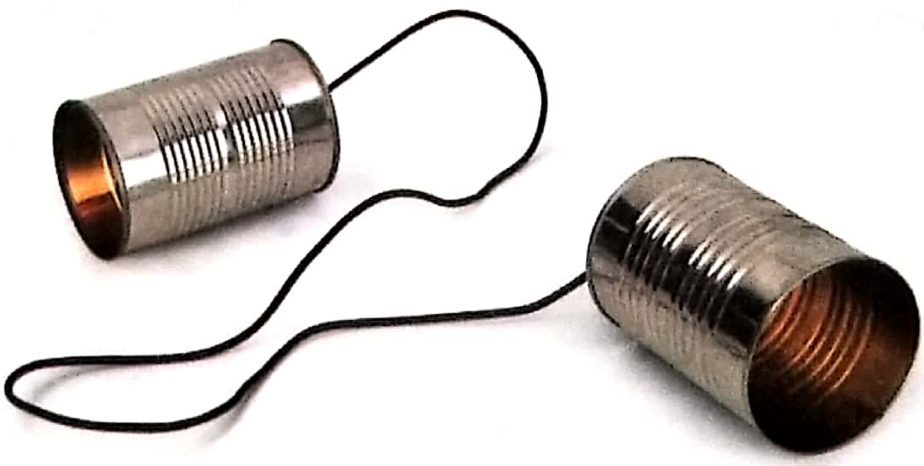
U sparušenoj glavi
neke garave oči,
prominu,
na pšeničnom polju
klas dozrijeva, puca,
a na staroj jabuci
neumoljivi djetlić
dragocjeno vrijeme
– kljuca li, kljuca!

SLIČICA 24.
TELEFON

Ljeti smo spavali
na stajskim tavanima.
Na dva kraja kanafe
vezali smo konzerve
i tako napravili "telefon".
Postavili smo ga na tavane
udaljene jedva tridesetak metara.

S rođakom sam se
"izvanredno čuo",
a mi smo se ponosili
našim telefonom,
hvaleći se pred svima
svojim "izumom".

SLIČICA 25.

FIJU, DŽIJU, CIJU, IJU

Dok teški oblaci sunce kriju,
sjeverac svira svoju
ljutu rapsodiju:
fiju!, fiju!, fiju!

Dok ratari žurno pšenicu siju,
vrapci zelenu granu sniju
i jadikuju:
džiju!, džiju!, džiju!

Dok vjeverice krcate duplje griju,
miševi povazdan složno
podzemna spremišta riju:
ciju!, ciju!, ciju!

Dok prve pahulje zrakom viju,
ja pod noge stavljam
skiju po skiju:
iju!, iju!, iju!

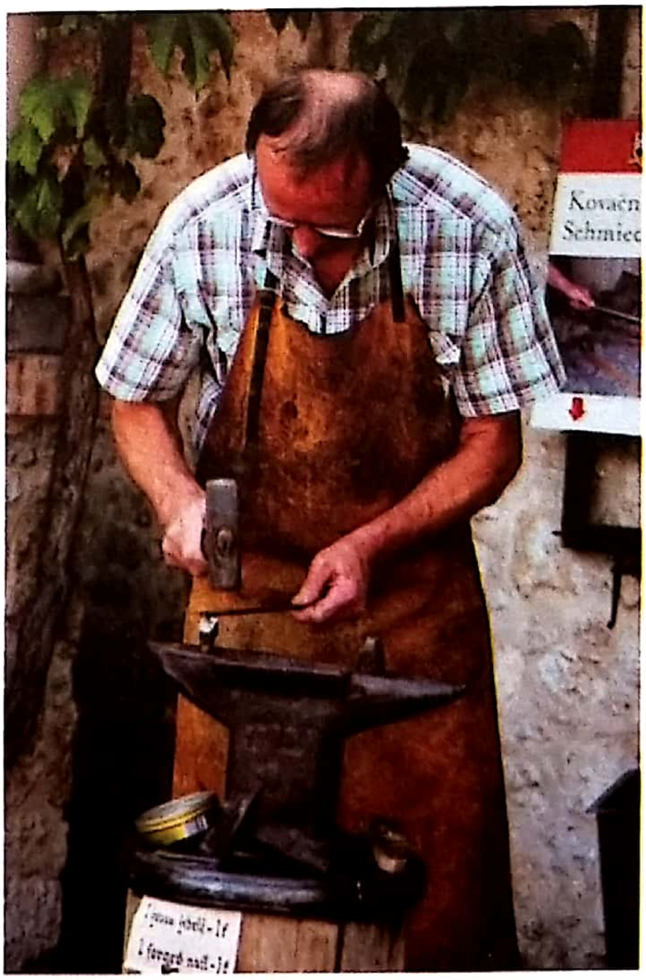
SLIČICA 26.

MOJ OTAC

Moj otac,
brdo od mišića,
moj otac,
okupan kišom znoja,
moj otac, moj otac
čeličnog soja.

Moj otac
čekićem tišinu para,
moj otac
zvjezdanu prašinu stvara,
moj otac, moj otac
sa zvijezdama razgovara.

Moj otac
mijehom vatru raspiruje,
moj otac
jogunasto željezo smiruje,
moj otac, moj otac
sretniju budućnost kuje.

SLIČICA 27.
MUJAGA

Neobično duga sijeda brada,
bijele bez-gaće,
svijen štap u ruci
i na leđima breme
od stotinu ljeta
prelomilo ga u pasu,
čineći od njegovog tijela
gotovo pravi ugao.

Eto, takav Mujaga
pojavio se jednog dana
u našoj avliji;
oslonjen o koš
žučno je galamio
na moju majku
što mu naše koke
prpaju njivu.

Nekoliko dana poslije
Mujagu su pokopali
u kraju njegove njive,
a naše su koke, kao uzinad,
prpale humku
na njegovom mezaru.

SLIČICA 28.
ŠAŠAVA DAMIRA

U moj razred ide šašava Damira,
vrckava, čigrasta, nigdje nema mira.

Kad je dječki jure, jezik im isplazi
pa za inat nekog nožicom nagazi.

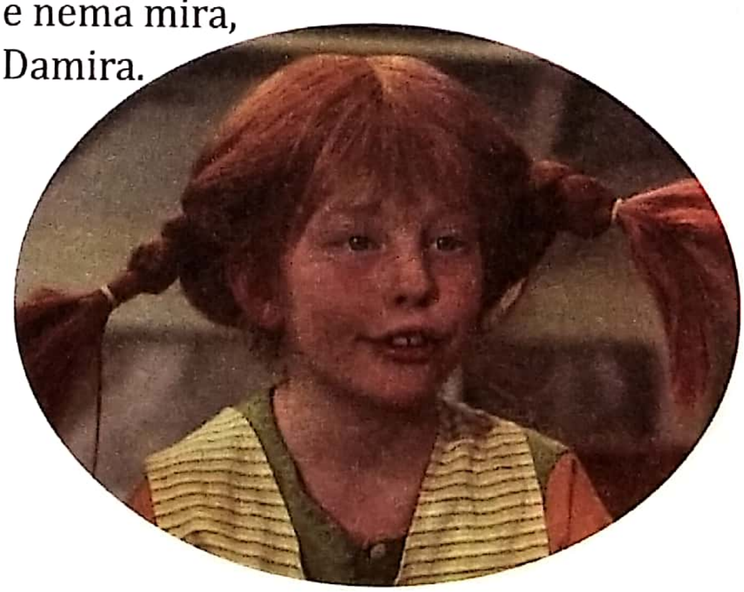
Pakosno se smije, vrišti, viče, skače,
stignu li je dječki, bogme i otplače.

Stalno nešto brblja, nikom ne da mira,
časove ometa stođavo Damira.

Jednog dječka voli, o ljubavi trača,
jezik joj je ubojit, vršica mača.

Čas napravi repić vrh lijepe glave,
čas u kikicama mašnice se plave.

Ko nestašno lane, nigdje nema mira,
sviju nas sekira šašava Damira.

SLIČICA 29.
ŠEVA I MUJEZIN

Iz usnulog polja zrela žita
uzletje ptica ponosita
pa započe svoj kružni let,
očaravajući nebeski balet.

Sred plavkastozlatnih visina
zapjeva nebeska balerina,
slaveći ljeto i žarko sunce,
slučeći gore na zlatno zrnce.

Svoju nebesku ariju solo,
pozdravljajući pjesmom sve uokolo,
nebeska primadona izvodi, pjeva,
ptica virtuoz, poljska ševa.

A na munari mujezin mlad
na šerefu izađe, ezan uči;
mujezinov glas zvoni, huči,
na podne-namaz poziva sad.

Umilni ezan i ševina pjesma
stopiše se skladno u jedan glas,
u ovaj vreli podnevni čas,
kao da u avliji žubori česma.

Pa zastala na mobi djeva,
misao je čudna golica, muči:
ili mujezin ljepše ezan uči,
ili ševa ljepše pjesmu pjeva?!

SLIČICA 30.

BILA MI JE SMIJEŠNA

Imala je izbijeljeno lice,
nalik sjajnom mjesecu,
uokvireno crnim, svilenastim kovrdžama.
Njena fatalna ljepota
imala je okus otrova.
Ko je vidi,
otruje mu srce i život
– vrelom nesanicom
i ukletom željom da je ima.

Bili smo četrnaestogodišnjaci
– a ona je pričala o braku,
djeci i sretnoj porodici
– kao kakva prepredena usidjelica.
Nisam je razumio,
i samo sam se smijao, jer
– bila mi je smiješna.

Udala se u šesnaestoj,
imala dva propala braka,
a zatim je pošla u bijeli svijet
i zametnula trag.

Baš bih volio znati
– gdje se nalazi,
kako živi
i da li je sretna.

SLIČICA 31.
AMIDŽA

Moj bi – sad već rahmetli – amidža
štokad običavao uzdahnuti:
“Jah! Dever dunjaluk, pa to ti je...”
I još kriknuti:
“Dok se naša majčica planeta
koji put vrne oko Sunca,
leptir obleti oko šarenog cvijeta,
i insanu zeman dođe
da nestane s ovog varljivog svijeta.
Jah! Ko insan kleti, šta ćeš de?...”

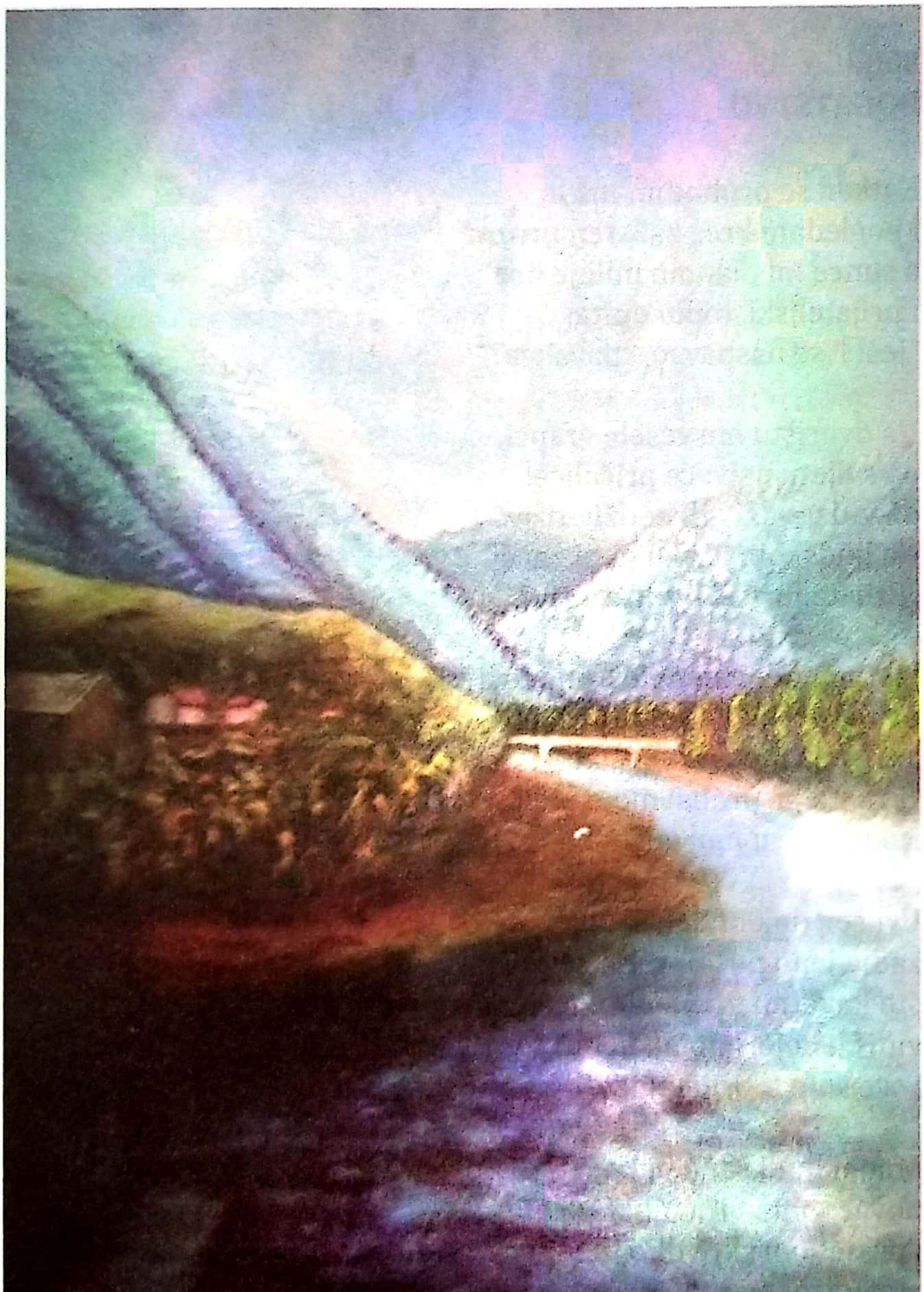
SLIČICA 32.
ZAVIČAJ

Zavičaj nije samo:
bešika, kuća il' puki komad avlije;
možda su mi radost, sreća
i u avliji igre s vršnjacima
mnogo značajnije
i milije.

Zavičaj nisu samo:
braća i sestre, otac i majka;
zavičaj su i njihove riječi,
pune ljubavi i topline,
zbog kojih mi je djetinjstvo bilo
kao najljepša bajka.

Zavičaj nije samo:
krpa rodnog neba i okolna sela;
zavičaj je mnogo više –
igranke, rana ašikovanja, prve ljubavi
i odlasci na sijela.

Zavičaj nisu samo:
rodna polja, rijeka
i godine mladosti
u rodnom mjestu provedene;
zavičaj su, prije svega, iz zavičaja
lijepe i drage uspomene
u srcu zakopane
i u svijet ponesene.

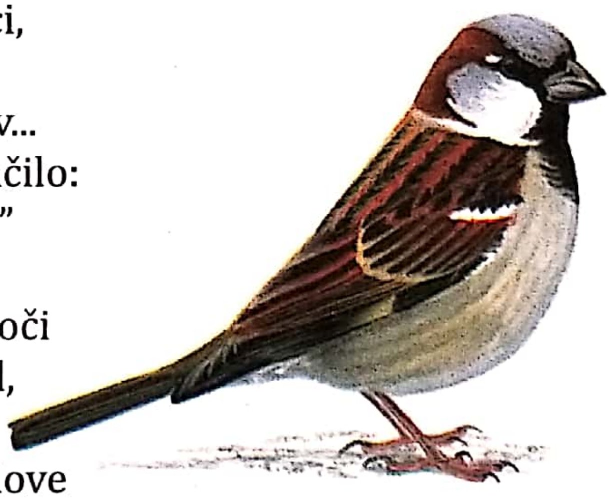

SLIČICA 33.

BOGATSTVO

Katkad se probudim tužan
i pogledam kroz zažaren prozor,
a sunce mi dlanom miluje lice
i prijateljski, toplo upita:
"Jesi l' se naspavao, spavalice?"

Na dvorištu me vesele vrapci,
na svijetu najveće pričalice:
dživ-dživ-dživ-dživ-dživ-dživ...
Na ljudskom jeziku to bi značilo:
"Prijatelju, jesi l' zdrav i živ?"

Ljetno podne nemilosrdno toči
nepodnošljivu vrelinu, i glad,
a trešnja me u vrtu časti:
"Prijatelju, probaj moje plodove
i skloni se u moj gusti hlad."

Uvečer, dok budan sanjam,
zadivljeno posmatram zvjezdice,
što koketno namiguju: "Sanjalice,
vidiš li koje smo na nebu?,
i sve smo ti prijateljice."

Mnogi ljudi sanjaju bogatstvo:
novac, zlato, dragulje, kuće...
i usamljeni skriveno tuguju
zbog neostvarenih želja;
a ja sam najbogatiji čovjek
– jer imam širom svijeta
bezbroj dragih prijatelja!

* * *

II CIKLUS

SLIČICE O DJETINJSTVU

Umjesto predgovora: **FUĆKANJE**

Neću da pišem za odrasle!
Ne želim da budem kao oni!
Fućka mi se za njima!

Kad nešto kažem,
nisam siguran da me shvataju;
kad nešto napišem,
još manje sam siguran da me razumiju.

Ali sam posve siguran – djeca me razumiju!
Jer, mi se savršeno razumijemo.
Jer, mi govorimo istim jezikom.

Zato ću da pišem
– prvenstveno za djecu,
za moje velike male prijatelje.

Zato mi se baš fućka za odraslima!

SLIČICA 1.
DVA PUTA

Pred tobom je život
znaj, drago dijete,
mnoge scile i haribde
čekaju, prijete.

Čeka te raskrsnica,
dva nepoznata puta
– samo jedan je pravi,
drugim se zaluta.

Jedan je primamljiv,
pun hlada;
drugi je trnovit,
pun rada.

Na jednom se gubi
obraz i čast,
na drugom te čeka
uspjeha slast.

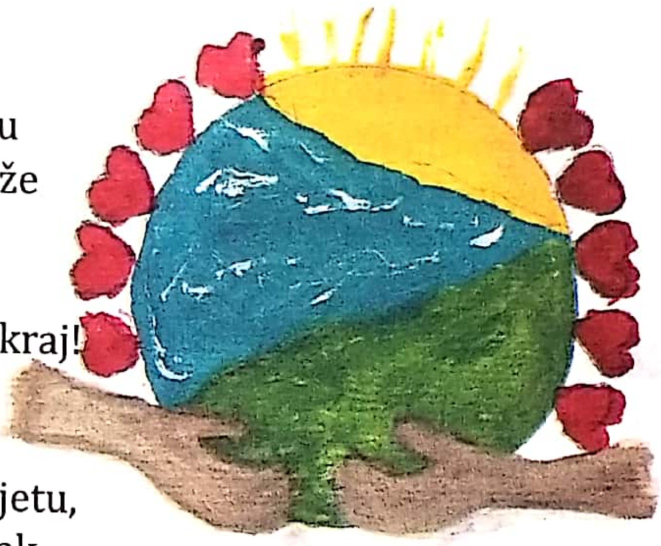
Na jednom ćeš
očovječen da traješ,
pođeš li drugim,
gorko ćeš da se kaješ.

Kojim ćeš poći
– odlučit ćeš sam!
Koji si odabrao
– volio bih da znam!

SLIČICA 2.

KAD BI DJECA IMALA PLANETU

Kad bi djeca imala planetu,
pokazala bi na Zemlji svijetu
kako se pametno živjeti može
kad se dječija srca slože.
Bila bi to planeta raj,
svim nepravdama došao bi kraj!

Kad bi djeca imala planetu,
svijet bi sličio mirisnom cvijetu,
djeca bi zaštitila zemlju i zrak,
ljubav bi posvuda zamijenila mrak.
Bila bi to planeta raj,
svim nepravdama došao bi kraj!

Kad bi djeca imala planetu,
bilo bi hljeba svakome djetetu,
bio bi svako svakome brat,
bila bi zaboravljena riječ – rat.
Bila bi to planeta raj,
svim nepravdama došao bi kraj!

Pa dajmo djeci Zemlju planetu,
neka posiju ljubav po svijetu
– jer djeca imaju pameti i volje,
i bilo bi nam svima bolje.
Zemlja bi postala planeta raj,
svim nepravdama došao bi kraj!

SLIČICA 3.
DVA SVIJETA

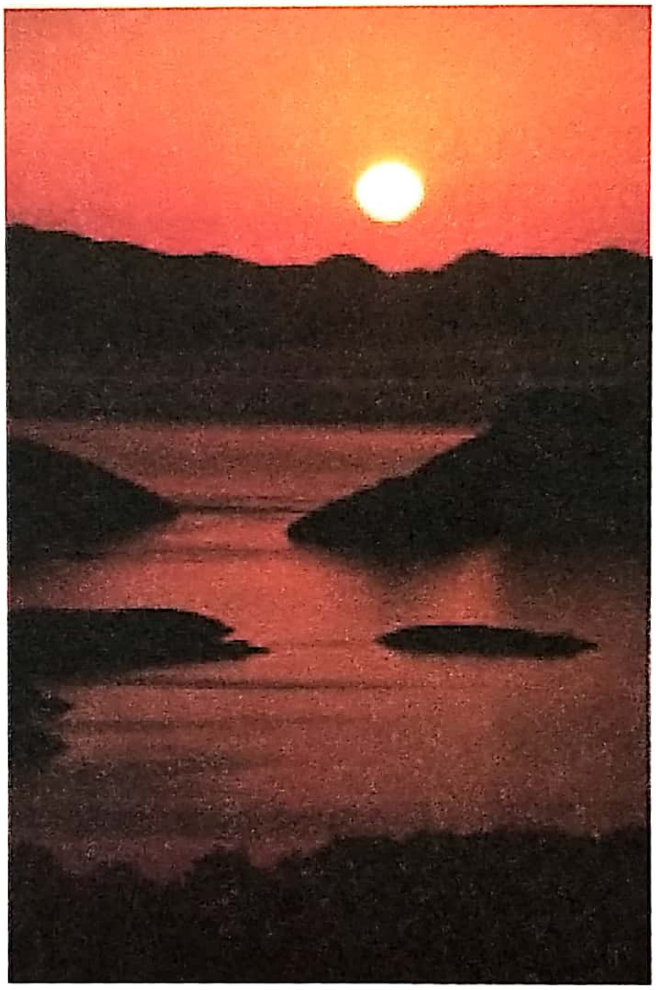
Djeca su radoznala
pa pitaju svašta:
kad sam bio mali,
kako sam doživljavao ljude,
kako sam doživljavao svijet
– zanima ih, jašta.

"Ih, djeco!
Kako sam doživljavao ljude,
kako sam doživljavao svijet?...
Ljudi mi sličili na pčele,
svijet sličio na cvijet!"

Potom bi htjela da znaju:
kako sada vidim svijet,
a kako vidim ljude.

"Eh, djeco!
Što da vam pričam?
Kazat će vam se samo
– kad za to vrijeme bude!"

SLIČICA 4.
JUTRO

Djeca su bezbrižna, zdrava,
redovno prespavaju jutra,
zato ih zanima što će
jedno jutro da uradi sutra.

Prvo ću istok da obojim
grimiznopurpurnom bojom,
onda ću pijetlovima narediti
da zatrube trubom svojom.

Pa ću nježno otvoriti oči:
umornom rataru,
garavom rudaru,
na lađi mornaru,
zagrljenom bračnom paru.

I, na kraju,
kad nahrupi dan,
kao kakav kišobran,
i djeci ću da sklopim san.

SLIČICA 5.
LJUBAV

Ljubav, cvjećare,
posij u bašti,
neka procvjeta
u ljudskoj mašti.

Ljubav, pekare,
u hljebu ispeci,
pa je podijeli
ogladnjeloj djeci.

Ljubav, pjesniče,
u svaku riječ stavi;
mržnjom neka se
nečovjek proslavi.

Kad ljubav srca
prosvijetlila bude,
prestat će mrak
da nam nude.

Kad ljubav nabuja
u svakom vojniku,
djeci će se sreća
smijati na vidiku.

SLIČICA 6.
DJECA MIRA

Kad bi djeca bila
piloti moćnih aviona,
umjesto tona bombi
bacala bi tone bombona.

Kad bi djeca na brodovima
bila zapovjednici prvog reda,
umjesto mina i torpeda
prevozila bi tegle meda.

Kad bi djeca nosila
oficirske epolete i značke,
naredila bi da se od tenkova
naprave dječije igračke.

Kad bi djeca bila
u uniformi moćnih generala,
umjesto pravoga rata
ona bi se rata samo igrala.

Zato ja vidim djecu
u nestašnom šarenom leptiru;
i nikad rušitelje u ratu,
već uvijek stvaraoce u miru.

SLIČICA 7.
ŽELIM BITI PADOBRANAC

Pitaš, majko, svakog dana
kad porastem šta ću biti.
Imam samo jednu želju,
od tebe je neću kriti.

Želim biti padobranac,
u cilj ću da skočim sami,
kao rijeka svom utoku,
u naručje svojoj mami.

SLIČICA 8.

MOJA LOPTA IMA OČI

Za rođendan donio mi
tata poklon mnogo drag:
kožnu loptu, bubamaru,
živu kao sami vrag.

Pa sad driblam, u čvor vežem
protivnike ko od šale;
mom umijeću svi se dive,
svi uzdišu, svi me hvale.

Šutam lijevom, šutam desnom,
kad zaželim, dajem gol.
Svi se slažu: nova zvijezda
kad poraste, bit će to!

Al' bi htjeli svi da znaju
u čemu se tajna krije:
nema li tu kakve tajne
čarolije il' magije?

"Meni vrači ne trebaju
da čaraju i da pušu",
odgovaram na to svima.
"Moja lopta ima dušu.

Ko razumno kakvo biće,
ima srce, ima oči.
Kad je šutnem, gdje zaželim,
gdje zamislim, ona skoči!"

SLIČICA 9.
PRVI CRTEŽ

Na posao jutros odžurio tata,
u igru je drugar izveo brata,
ljekaru gripozna otišla mama,
a Jasna kod kuće ostala sama.

Još je malena, u školu da ide,
ima pet godina i malo pride;
zato se s lutkama često druži,
mami ih hvali, tati ih tuži.

Danas se na njih jako naljutila,
nije s njima pričala, samo je šutjela;
potom je izgrdila plavokosu Sanju,
i još istukla crnooku Tanju.

Sanja zametnula desnu cipelu,
Tanja izgubila čarapicu bijelu;
zato ih u ćoše baci bez brige
i pritom ugleda bratove knjige.

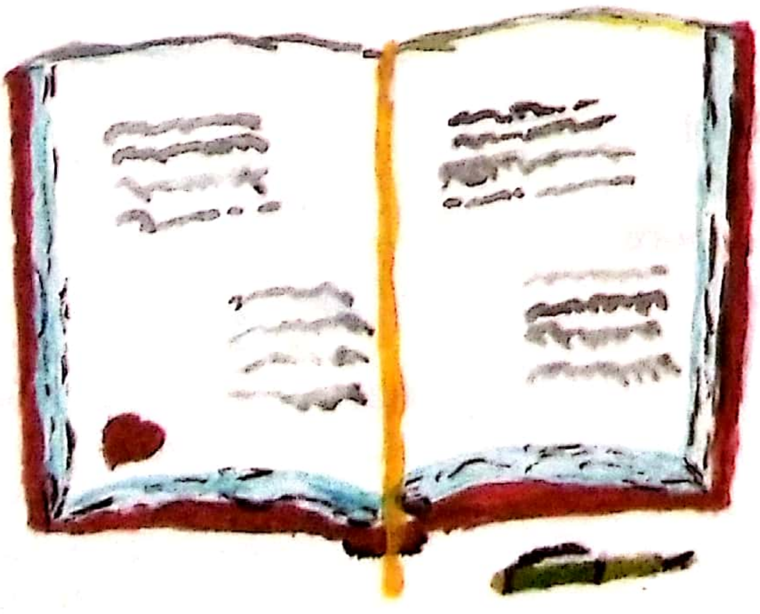
Pa riješi, dok strogog brata nije,
da virne šta se u knjigama krije;
a od svega viđenog bojice i teka
njoj su tek zanimljivost neka.

"Da nešto nacrtam", odluči Jasna
i baš tad joj ideja sinu krasna;
"Nacrtat ću mamu, dok ljubi tatu,
a odmah zatim nacrtat ću batu.

Da nacrtam Sanju, a onda Tanju,
jednu veću, drugu malo manju;
da nacrtam macu, dugouška zeku,
možda plavo nebo, ili modru rijeku.

Nacrtat ću bašču, u njoj crven cvijet;
ma, najbolje da nacrtam cio svijet."
Tad poče, nevješto, prvu crtu vući:
baš kad ljutiti brat nahrupi kući.

SLIČICA 10.
PRAVDA

Pravda je riječ
koja nikog ne vrijeđa.
Pravda je kad ne živiš
s tuđih leđa.

Pravda je kad
dušmaninu kažeš: ne!
Pravda je kad za istinu
žrtvuješ se.

Pravda je kad
voliš sve ljude.
Pravda je da nepravde
ne bude.

Pravda je kad
dobro učiš u školi,
pa te zato svako
hvali i voli.

Pravda ti zaiskri
sa suzom iz oka.
Pravda je kao more:
plava, i duboka.

SLIČICA 11.
PRVA JEDINICA

Sunce je sijalo, bio je petak,
školske godine tek početak.
Zadao učitelj zadaću đacima,
znanja željnim, maminim prvacima,
da kod kuće tačno izračunaju:
koliko mjeseci ima u maju,
koliko krava snese jaja,
koliko livada ima odaja.

A uz to još i ovo:
koliko nogu ima Jovo,
koliko ruku ima Tanja,
s koliko očiju gleda Sanja,
koliko noseva ima Sava,
a s koliko svako misli glava.

Helem, digao učitelj Mišu,
đaci slušaju, pa ne dišu.
"Kažider, Mišo, neka svi znaju:
koliko mjeseci ima u maju,
koliko krava snese jaja,
koliko livada ima odaja?"

Utrtao Mišo pa će kroz suze:
"Crtanje mi sve vrijeme uze;
nacrtah batu, nacrtah seku,
nacrtah kucu, dugouhog zeku,
a kad bi gotov i bijeli patak,
sjetih se da nisam riješio zadatak!"
I dok Mišu savjest peče,
učitelj mu glasno reče:
"Ti si, Mišo, mnogo vrijedan
i zato ti evo – jedan !"

SLIČICA 12.
SAN

San ti je, zbilja, čudna stvar,
kad zaspiš, nastaje pravi darmar;
U snu se dječije mašte raspale
i sve se događa kao od šale.

Kroz život ploviš u nekom čunu,
a čun je sličan pačijem kljunu;
Sjeverni okean topao ko bara,
na njemu se duša prosto odmara.

Čas si kapetan, baš ko pravi,
čas brodski mali ko na javi;
s ajkulom pričaš ko sa drugom,
po moru vozovi jure ko prugom.

S broda poletiš ko da si ptica
i sletiš na jednu od nebeskih stanica;
Zemlju vidiš iz ptičije perspektive:
i gle čuda, zgrade hodaju ko žive!

Iz neke kafane usred bijela dana
majmuni vode majmuna pijana;
cestom puž za kornjačom nekud žuri,
u jednom sokaku miš mačku juri.

Sletiš na Zemlju, čudo do čuda:
sladoledi vise sa svakog duda;
i s vrbe ti svake, sve do brade,
vise mnogobrojne čokolade.

Sve se odjednom okrenulo tumbe,
iz neba ti u usta padaju tulumbe;
tako u snu ne znaš ni za kakve muke,
čak i đaci nastavnicima – daju kuke!

SLIČICA 13.
SAŠINE MUKE

"Opet si mi negdje zaturio sat,
baš kad se tati na posao žuri!",
povuče tata Sašu za uho,
zalupi vrata pa srdit odjuri.

"Zašto si mlijekom polio peć,
a džemom stolnjak umazao sav?!",
istegnu i mama Saši uho:
"O, Saša, Saša, nesrećo naša!"

"Kako si smio šminku da diraš,
lakom za nokte da mažeš kosu?!",
izgrdi sestra ljutito Sašu,
i zalijepi mu ćušku po nosu.

"Moje si knjige, vidim, dirao
i po sveskama svašta škrabao!",
zagalami brat, i onako u trku,
Saši iza uha opali čvrku.

I uvijek tako, ma šta da se desi,
preko Sašinih leđa sva koplja lome se.
A on navuče pokrivač na glavu
i tiho, u jastuk, isplače se.

SLIČICA 14.
ŽELJA

– Oče, koja je tvoja želja, najveća?
– Sine, najveća moja želja je
da budem Sunce
i da posmatram svijet, na Zemlji:
dok mu svijetlim i dok ga grijem.

SLIČICA 15.
SNALAŽLJIVA SELMA

Na prvom času iz, matematike,
treba da odgovara Selma,
djevojčica nestašna, plava.
A ona poče da se izmotava:
odgovarat će, al' ne danas
– danas je boli glava.

Na drugom času, iz fizike,
nastavnik odluči da pita Selmu,
a ona baš fiziku ne voli.
Tad stade vješto da vrda:
odgovarat će, al' ne danas
– danas je stomak boli.

Na trećem času, iz biologije,
nastavnica upire prstom u nju,
pitat će je sigurno sada.
No, Selma poče da se vajka:
odgovarat će, al' ne danas
– jer učiti nije imala kada.

Na četvrtom času, iz historije,
grah joj pao da odgovara,
a lekcija jako teška, gadna,
pa se Selma snađe, i obeća:
odgovarat će, al' ne danas
– danas je umorna i gladna.

Na zadnjem času, iz bosanskog,
nastavnik želi da odgovara Selma,
djevojčica umiljata, plava.
A đaci, smijući se, zakliktaše:
"Odgovarat će, al' ne danas.
– Danas Selma baš slatko spava!"

SLIČICA 16.

NAJVJERNIJI PRIJATELJ

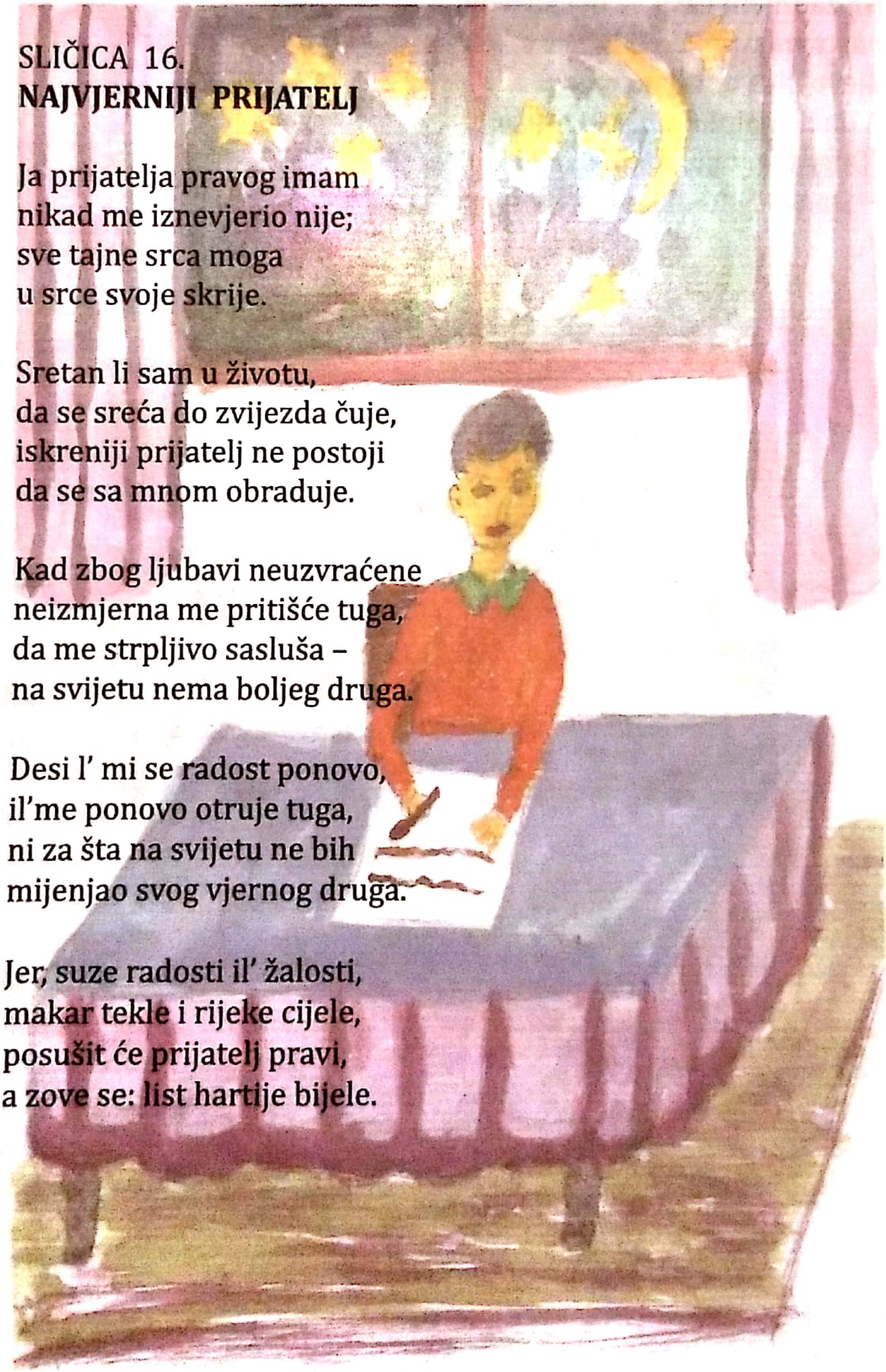
Ja prijatelja pravog imam
nikad me iznevjerio nije;
sve tajne srca moga
u srce svoje skrije.

Sretan li sam u životu,
da se sreća do zvijezda čuje,
iskreniji prijatelj ne postoji
da se sa mnom obraduje.

Kad zbog ljubavi neuzvraćene
neizmjerna me pritišće tuga,
da me strpljivo sasluša –
na svijetu nema boljeg druga.

Desi l' mi se radost ponovo,
il'me ponovo otruje tuga,
ni za šta na svijetu ne bih
mijenjao svog vjernog druga.

Jer, suze radosti il' žalosti,
makar tekle i rijeke cijele,
posušit će prijatelj pravi,
a zove se: list hartije bijele.

* * *

III CIKLUS

SLIČICE O PRIRODI

Umjesto predgovora: **BEZ KOMENTARA**

I kad bih imao tri života
pa gdjegod nabasao
na kakvog naivnog trgovca,
rado bih mu ih utrapio
za samo pregršt sličica
iz mog materijalno oskudnog,
a duhovno bogatog – djetinjstva.

SLIČICA 1.
PROLJEĆE

Mene zovu proljeće, imam lijepo ime,
nosim svima darove, ponosim se time.

Šumicama dolame poklanjam zelene,
voćnjacima behare rosom umivene.

Livadama cvjetove darujem šarene,
potocima žubore vjetrom raznesene.

Pored puta zasadim ljubičice plave,
što stidljivo pomaljaju mirisave glave.

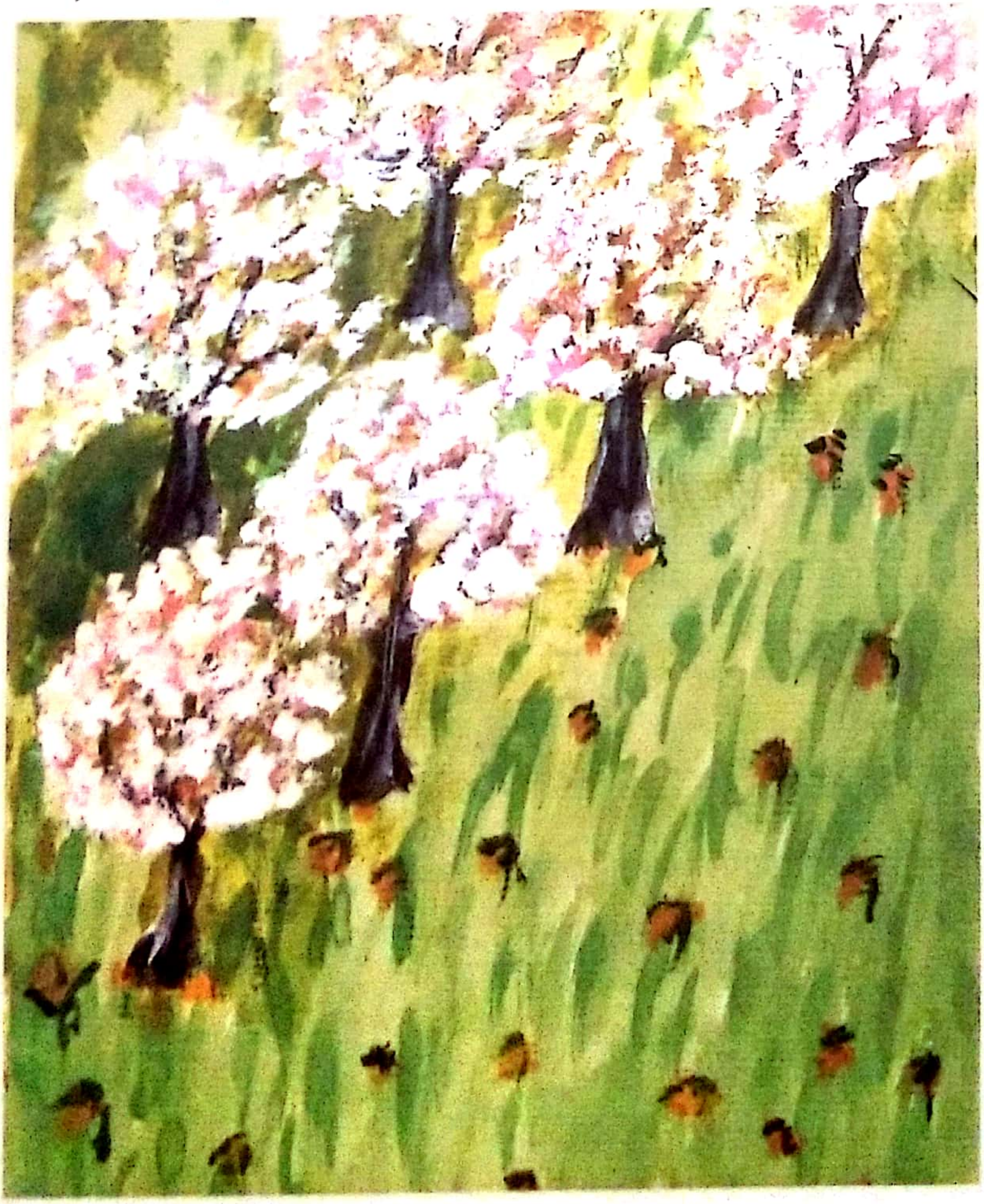
A uz njih rascvjetam visibabe bijele
da ih djeca beru i mamama dijele.

Suncu vraćam toplotu i blistavi sjaj,
a ružama mirisnim njihov cvjetni maj.

Krovovima laste donesem sa juga
da cvrkutom oglase: prošla zima duga!

Mnoga živa bića nagrađujem mladošću,
ljudska lica ozarim ljubavlju i radošću.

Helem, svakom nešto poklonim i dam
kako ja to umijem, kako ja to znam.

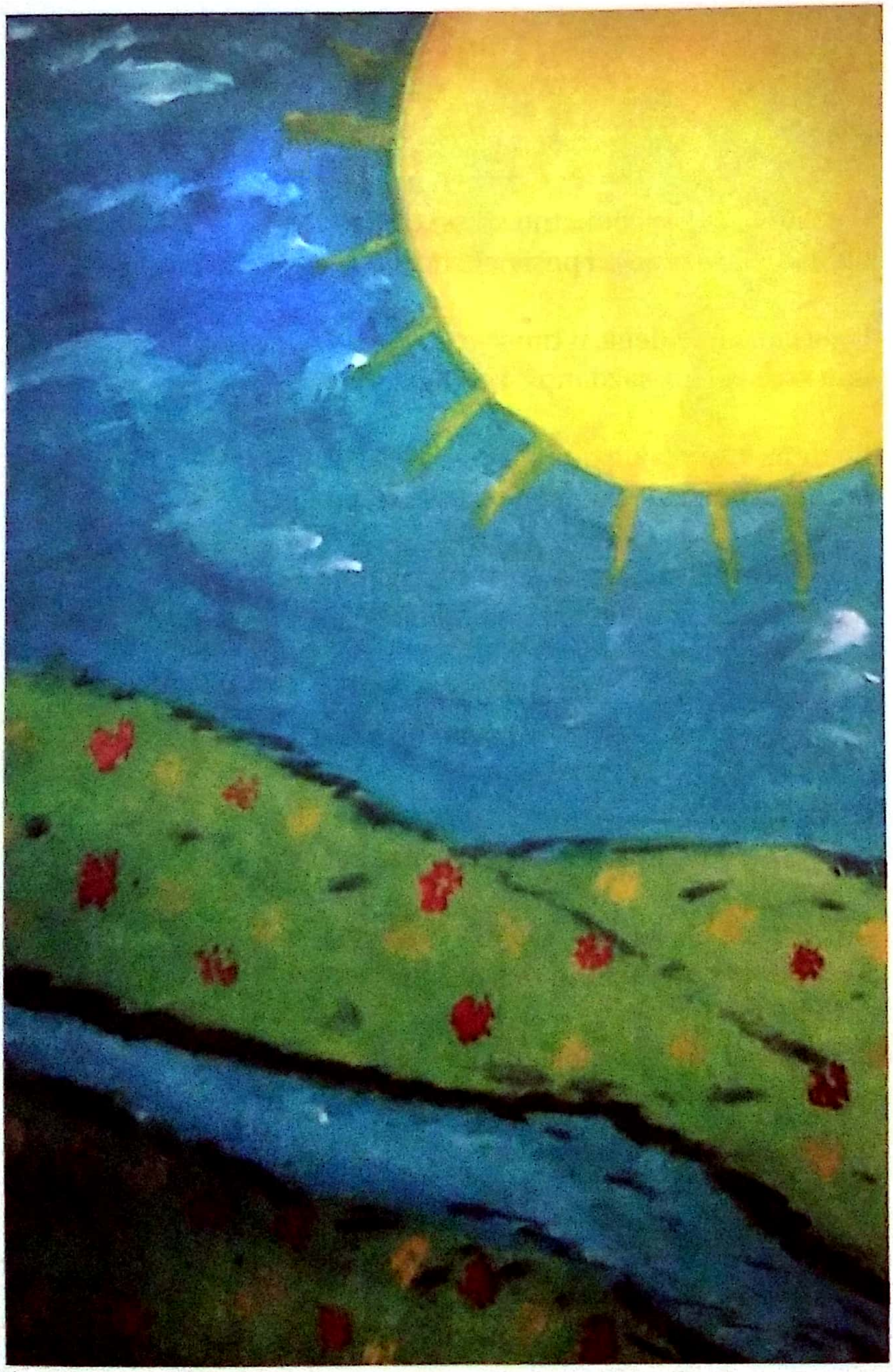

SLIČICA 2.
LJETO

Sretan sam:
kad se sunce zažari od žara,
kad se zemlja zlati od sunčeva zlata,
kad se nebo plavi od plavetnila,
kad se livada šareni od šarenila,
kad se priroda zeleni od zelenila,
kad se rijeka modri od modrine,
kad se duša opija od miline.

Veseo sam:
kad sve cvrkuće, cvrči, zriče,
zviždi, pišti, grakće, guče, klikće,
kriči, bruji, huji, grmi, sijeva,
kad se sve živo u prirodi veseli
i, slaveći ljeto, igra, pjeva,
a srce u grudima raste od miline
i postaje veliko kao bundeva.

Radostan sam, jer:
svako godišnje doba je lijepo,
i dobro je da se svako proba.
No, što se mene barem tiče
– ljeto je car godišnjih doba.

SLIČICA 3.
JESEN

U goste nam neprimijetno stiže starica,
ublijedjela, užutjela i posivjela lica.

I, gle čuda neviđena, u tmurne stare sirote
ima srce veliko, sazdano od same dobrote.

Poklona svakojakih donijela u obje ruke:
orahe za baklavu, žute dunje, kruške, jabuke.

I još voća: šljiva, grožđa sorti svakojakih,
pa pekmeza, džemova, vina i rakija jakih.

A starica je bogata, sva je u suhom zlatu;
dukate neprebrojne rasipa svud po blatu.

Dušu, također, milosrdnu sirotica ima,
pa iskreno tuguje za svim jadnicima.

Gorke suze lije za svim nesretnima,
a najobilnije za mladim regrutima.

Starica se zove jesen i hladna joj je klima;
pošto bolesnica umre, zamijenit će je zima.

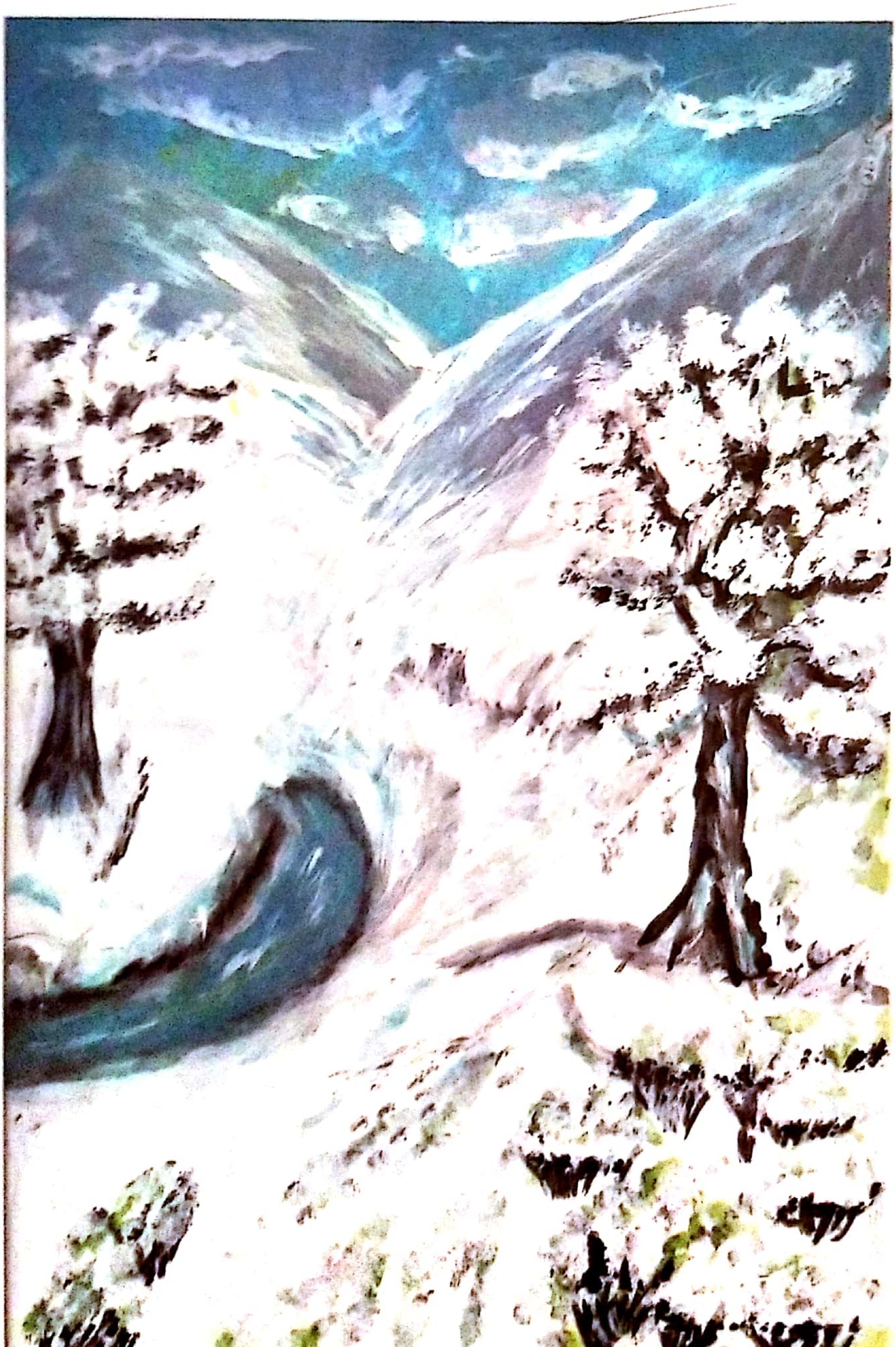
SLIČICA 4.
ZIMA

Zaljubljen sam u djevu jednu,
djevu Zimu,
jer volim njenu lednu,
smrzavajuću klimu.

Obaspe me strasnim, vlažnim
poljupcima, po obrazima.
Zima.
Ima haljinu
djevičanski čednu,
nevjestinski bijelu
i bijeli ogrtač,
prekrasnu krinolinu.

Gledam: drveće stoji, gordo
i ptice su svečarski raspoložene,
a hladan dah i savršena bjelina
– mame i zanose mene.

Bjelina, ah, ta bjelina!...
Ovako nekada zamišljam Raj.
Kristalno čista, djevičanski nevina,
očaravajuća snježna bjelina
– prostire se u beskraj.

SLIČICA 5.
VOLIM ZIMU

Od svih godišnjih doba
najviše volim zimu;
to je zato što volim
njenu hladnu klimu.

Volim njene nježne,
mehke poljupce,
kojima mi pahulje bijele
pečate rumeno lice.

Sretan sam kad je nebo bijelo,
kad je zemlja bijela,
kad je ledena i bijela
okolina cijela.

Raduju me zimi planine
kićene, sele,
što sliče na piramide
tajnovite, bijele.

Volim zimske sportove, sve:
hokej na ledu, sankanje,
klizanje na ledu, skokove
i, naročito, skijanje.

Veseli me praviti Snješka,
karikiranog, ugođaj je pravi,
s metlom u ruci i šerpom na glavi,
dok se svima zagonetno smješka.

Želja mi je da zima traje
makar do pola ljeta;
pa i tada da ode
– bila bi velika šteta.

SLIČICA 6.
NAJLJEPŠE JE NA TRAVI

"Hajdemo da sjedimo."
"A gdje ćemo?"
"Najljepše je na travi."

"Hajdemo da učimo."
"A gdje ćemo?"
"Najljepše je na travi."

"Hajdemo da se igramo."
"A gdje ćemo?"
"Najljepše je na travi.

Jer najljepši i najmekši
zeleni perzijski ćilim
za mene je trava.

Da nje nema, Zemlja bi bila –
ogromna, ružna, ćelava glava!"

SLIČICA 7.
TIHO, TIHO VEČER PADA

Tiho, tiho večer pada,
iz šuma se san prikrada.

Svici svoje svijeće pale,
zaiskrile zvijezde male.

Ptice lahka krila sviše,
u žbun s pjesmom odletješe.

Na proplanku, ko oblaci,
pasu ovce, pasu janjci.
Kraj njih pastir frulu svira,
počinje bal netopira.

Tiho večer širi krila,
pastirska je to idila.

SLIČICA 8.
POTOČIĆ

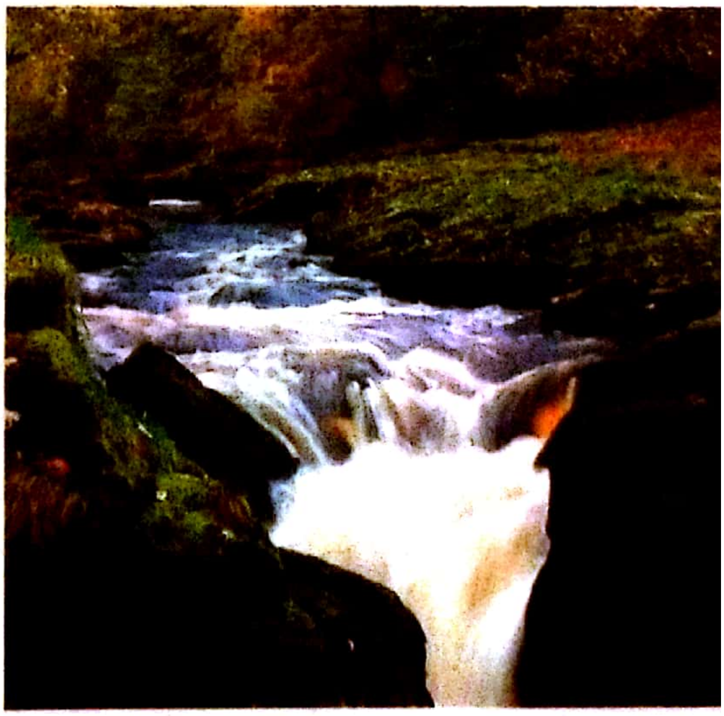
Jurnuo sam iz planine
i rasuo srebren-kapi,
gradio sam bezbroj slapi
i žurio u doline.

Nudio sam nektar piće,
pjevušio svima, svima,
mnogim šumskim stvorenjima,
dok smrkava i dok sviće.

Mjesecu sam ogledalo,
sunce se u meni kupa,
vodenica melje, lupa,
kad joj vode dodam malo.

Koristan sam ratarima,
pastrmkama rodna kuća,
malo čudna, putujuća,
potreban sam svima, svima.

Kad ostavim rodne gore,
u daljine žurim plave
da zagrlim vode Save,
onda pravac – Crno more.

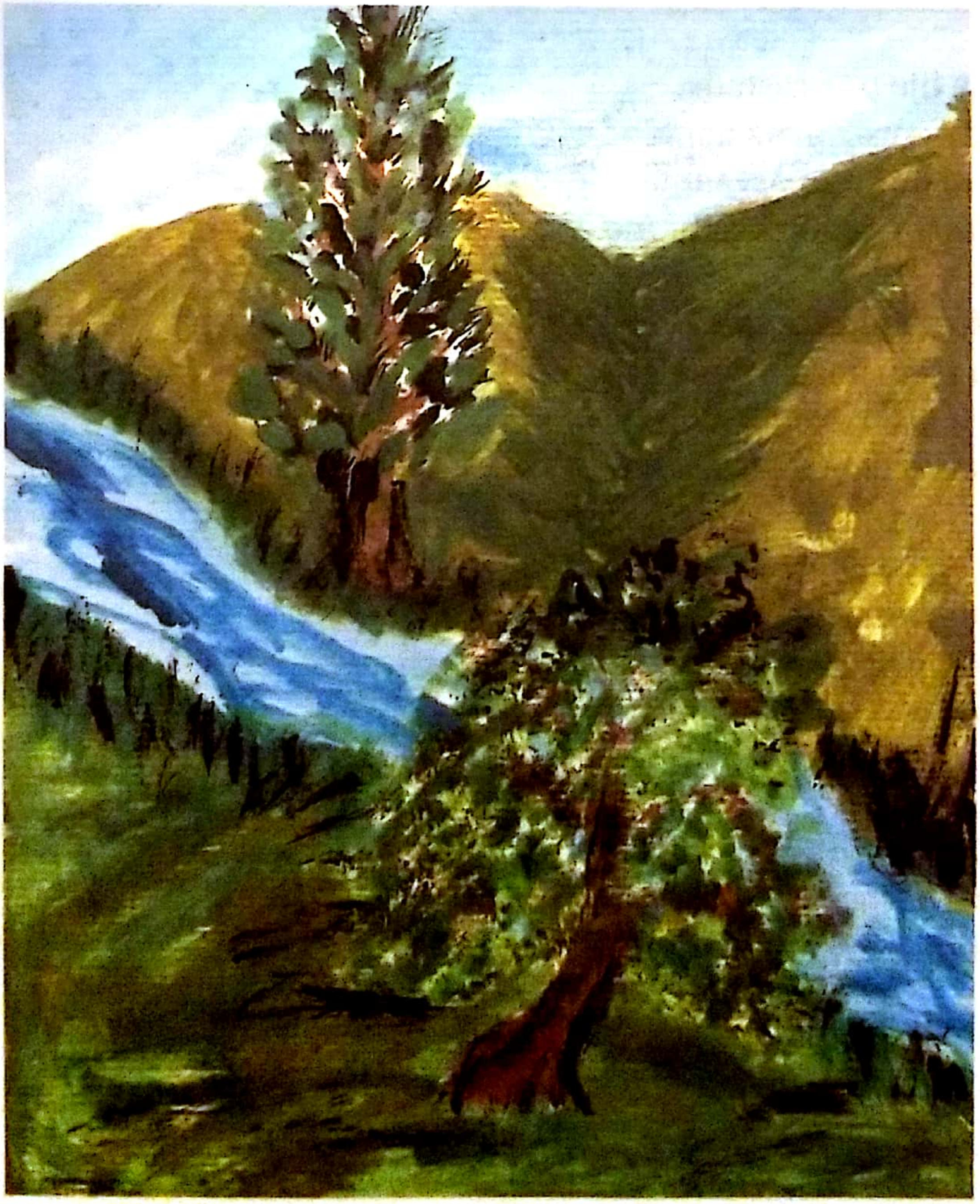
SLIČICA 9.
KAKO JE VRBA POSTALA ŽALOSNA

Voljeli se
pored vode,
čudne li zgode,
jedna vrba
i jablan.
Ona dostigla
svoju visinu,
a on rastao
povazdan.

Kad poraste
visok, kršan,
jablan reče:
"Što će meni
kržljava vrba?!
U ljubavi
nikad sa njom
meni nema
sreće."

Pa topolu stasitu
pogledao milo.
A vrba od tuge
svoje grane,
svoje kose,
savila u krilo.

Po tome je
i nazvaše –
VRBA ŽALOSNA;
jer otada,
svakog dana,
oplakuje
svog dragana
– jablana.

SLIČICA 10.
KIŠOBRANI

Pljušti kiša, pljušti kiša
poslije teške omorine,
pronoseći diljem šume
mirisavi dah svježine.

Kiša lije pa prestade.
U cik zore novog dana
svud po šumi osvanulo
bezbroj raznih kišobrana.

Kišobrani žuti, sivi,
ukrašeni značkicama,
najljepši su oni bijeli,
sa crvenim tačkicama.

Od vjetra i nevremena
mnogom kukcu: crvu, mravu...
ove gljive – kišobrani
– sačuvat će često glavu.

Šumske noći, šumski dani,
dežuraju gljivobrani:
zatreba li, pada l' kiša,
zaštitit će čak i miša.

Da nema cvijeća, božanskog dara,
i da ga ljudi ne mogu brati,
s Džennetom svijet ne bi poredili,
niti bi ga htjeli dženetom zvati.

SLIČICA 11.
RADOHOLIČAR

Prekjučer sretoh prijatelja vjetra.
Pozdravi me i uzgredno se žali:
"Vjerujte mi, toliko posla imam
da mi neprestano vremena fali.

Ma, zamislite samo, prijatelju,
koliko je velik ovaj šareni svijet.
A ja moram baš stići na vrijeme
da oprašim svaki mirisni cvijet.

Pored toga, tamo gdje hara suša,
dotjeram kišom nabrekle oblake,
i odlučno rastjeram, sve do jednog,
gdje su dugo padale kiše jake.

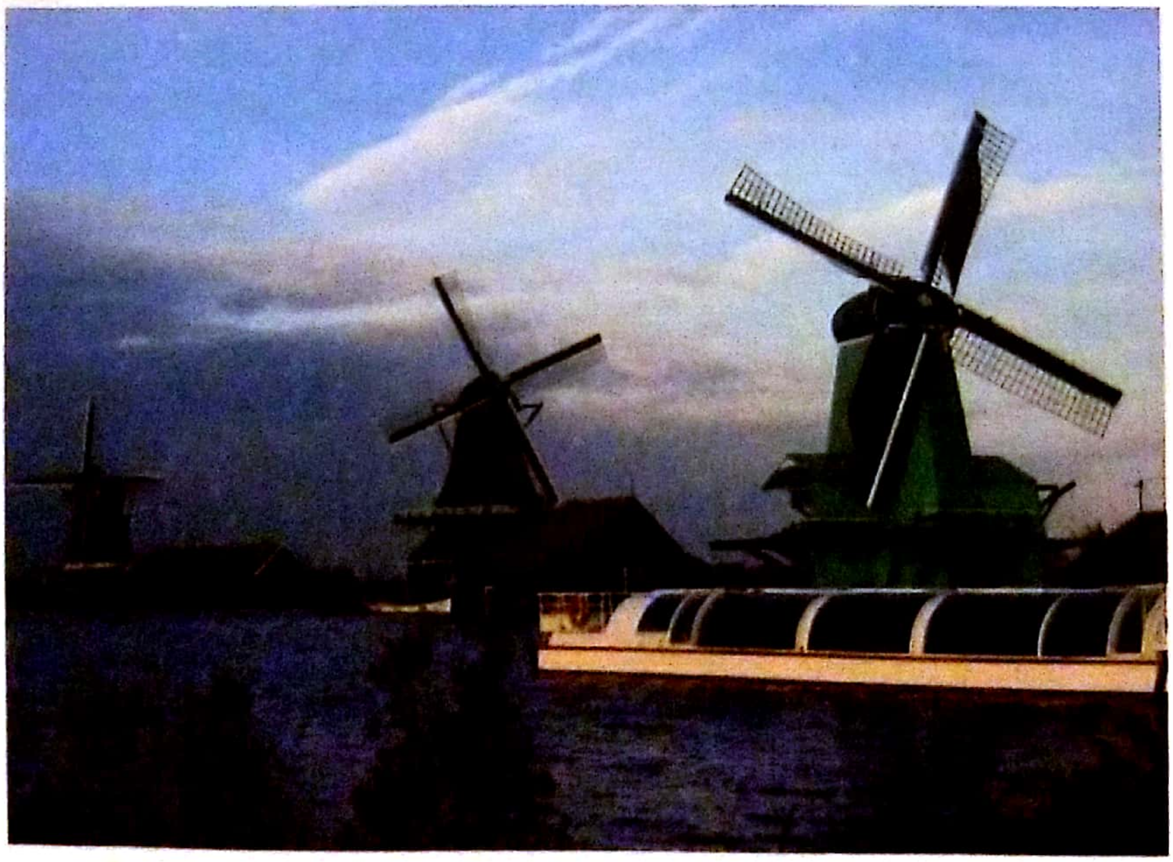
I drvetu svakom širom planete
pupove u proljeće izmamljujem.
'Čupavci, došlo vrijeme šišanja',
ocvalim maslačcima objavljujem.

Ima tako nekih čudnih zemalja
u kojima pokrećem vjetrenjače.
I na morima obavezan sam
razne jedrenjake gurati jače.

Kada je vakat najavit' proljeće,
redovno doletim s toplog juga.
A veoma hladan sam, sjevernjak,
dok javljam: 'Evo, stiže zima duga!'

Ako me neko slučajno naljuti,
odmah mu donesem strašnu oluju.
Bolje da ne počinju sa mnom kavgu,
poručujem glasno, neka svi čuju."

Tad mi obraze pomilova blago
i reče: "Zdravo! Tako mi se žuri."
Prstima mi nježno počešlja kosu,
ubaci u brzinu pa onda odjuri.

SLIČICA 12.
STARAC I OBLACI

Umorni dan se bliži kraju,
sunce boji nebo u bezbroj šara,
dok stari djedo sa štapom u ruci
s oblacima bijelim razgovara.

"Oblaci sivi, oblaci bijeli,
zašto li ste tako neveseli?

Nekad ste mi bili đemije od zlata
na sinjem uzburkanom moru,
a nekad vrani konji razigrani
dok vuku kočije il' njivu dok oru.

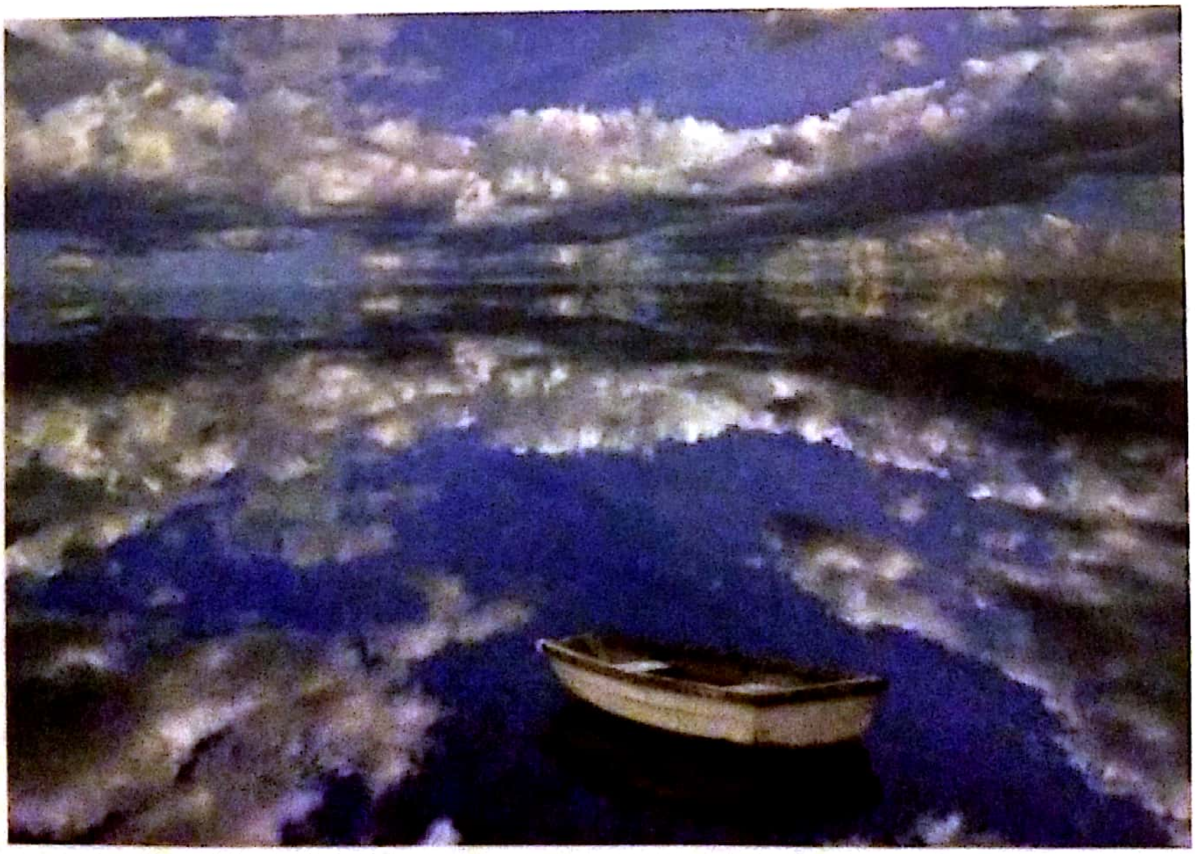
Drugi put ste bili gradovi od zlata
il' veseli svatovi, kićeni, bijeli,
među njima nevjesta suncem okupana
svatovima šerbe i kahvu dijeli.

Bili ste mi vojske u ljutome boju
il' lovci spretni u lovu na jelene;
bili ste mi vuci, bili i hajduci,
sve što bi maštu uzburkalo moju.

Sad mi sličite na koje bijelo jare,
na sive močvare i ustajale bare;
u najboljem slučaju sličite mi samo
na brojne gomile zgusnute pare."

Na djedina pitanja odgovore dijeli
raščupane kose jedan oblak bijeli.

"Što se nas tiče, mi smo uvijek isti,
jer oblak je vječito veseo i mlad.
No, čovječe, očito problem je u tebi:
zar ne znaš da si ostario sad?!"

SLIČICA 13.

SUNCOKRET

Ravno polje
zrela žita
krasi biljka
ponosita.

Djeca od nje
puške prave,
fabrike je
ulja slave.

Glava joj je
uvijek snena,
suhim zlatom
optočena.

Cijelog dana,
svi to vide,
suncokret za
suncem ide.

Sunca žeđa
glava snena
– u sunce je
zaljubljena.

SLIČICA 14.
ŠARENA LJEPOTA

Zar bi se livada mogla i zamisliti
bez maslačka i tratinčice?
A zar bi se šuma mogla zamisliti
bez visibabe i ljubičice?

Da li bi se bašča mogla zamisliti
bez ruža, orhideja i lala?
Da li bi bez mirisnog cvijeća
terasa il' avlija mirisala?

Kad ne bi bilo šarenog cvijeća,
na šta bi slijetali šareni leptiri?
Kad ne bi bilo mirisnog cvijeća,
šta bi bez nektara pčele i bumbari?

Cvijeće je simbol finih manira:
pažnje, poštovanja, ljubavi, dobrote...
Al' treba reći da je, prije svega,
cvijeće – opći simbol ljepote.

Ako nekome kakvom prigodom
uz poljubac darujemo cvijeće,
nama je to iskreno zadovoljstvo,
a za njega – nema veće sreće.

O, kako bi izgledao dosadan
ovaj naš jednolični svijet,
da u njemu nema šarene ljepote
– koju ljudi nazivaju cvijet.

SLIČICA 15.
ŠTA JE SUNCE

Šta je naša sijalica?
Šta je naša grijalica?
Šta je naš bijeli dan?
Šta nam je najljepši san?

Sunce je svemirska sijalica.
Sunce je svemirska grijalica.
Sunce je naš bijeli dan.
Sunce nam je najljepši san.

Sunce je blistava nebeska dijadema.
Bez Sunca sve bi ledeni san snilo.
Bez Sunca u svemiru života nema.
Bez Sunca ni nas ne bi bilo!

SLIČICA 16.

OD ZLATA DO BLATA

Proljeće ih porodi:
ljepotani, vragolani
– listovi na grani.

Ljeto ih othrani:
zazjavala, šepurani
– listovi na grani.

Jesen ih pozlati:
sebe puni, oholani
– listovi na grani.

"Ružno je ohol biti",
reče sjeverac ljut
– i oholim lišćem
pozlati blatnjav put.

Pa uzdahnu list jedan
dugog vrata:
"Kratak je put
– od zlata do blata!"

SLIČICA 17.
VOĆNA KUĆA

Naš je voćnjak
raskošna voćna kuća:
ujesen kao šipak
plodova puna,
zimi kao frižider hladna,
s proljeća kao ruža mirisna,
a ljeti kao rerna vruća.

U njoj nema štandova
ni robom pretrpanih rafa,
već na trudnim stablima
svijenilo slasno voće;
u toj voćnoj kući
ne plaća niko ništa
– a uzima ko šta hoće!

SLIČICA 18.
ŠTA JE MJESEC

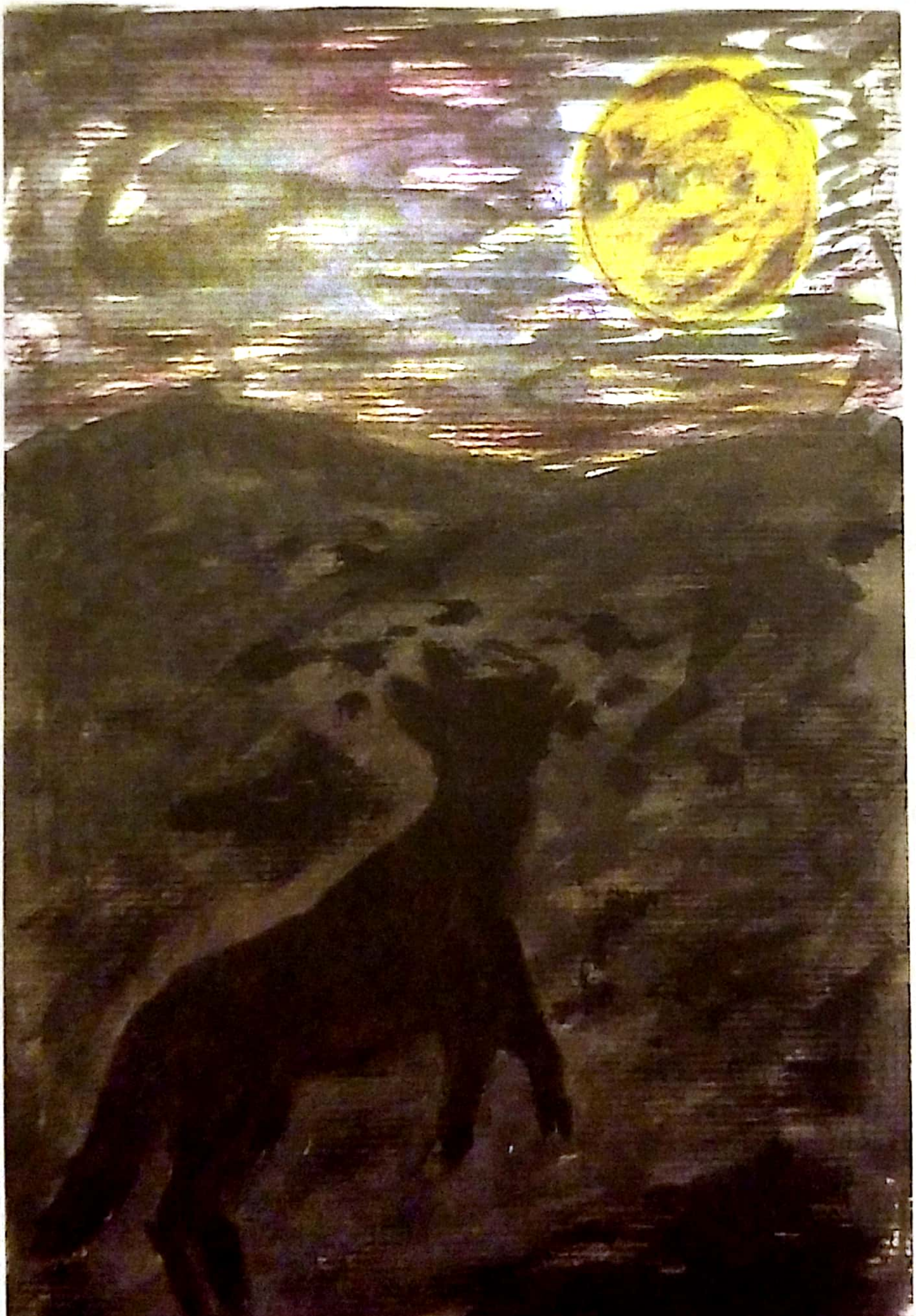
Naučnici davno svijetu obznaniše:
– Mjesec je Zemljin prirodni satelit!

Ogladnjeli majmuni požudno misle:
– Mjesec je zrela banana, i kvit!

Ciganke svojoj djeci tvrde:
– Mjesec je dukat žut!

Psi po svu noć laju i reže:
– Mjesec je razbojnik ljut!

A ja?... Ja se slažem sa svima.
Samo ne – s naučnicima!

SLIČICA 19.
ISTINSKA SREĆA

Jutrom sunce poskoči,
blago se nasmije,
vragolastim osmijehom
toplo nas ogrije.

Oblak s kišom donese
osvježenja malo,
da bi nam sunce
još ljepše sjalo.

Travici mekahnoj
treba li šta više,
do malo sunca
i malo kiše?

A livadu zelenu
ukrasiti neće
ništa tako lijepo
ko šareno cvijeće.

Pa će djeca istinsku
osjetiti sreću:
u kiši, suncu,
travi i cvijeću.

* * *

IV CIKLUS

SLIČICE O ŽIVOTINJAMA

Umjesto predgovora:

Životinje nisu isto što i ljudi.
Ali, zapamti: ako jednom na Zemlji
izumru životinje, ni ljudski život
neće biti moguć!

SLIČICA 1.
MAČAK TRIŠA

Jedan lijeni mačak Triša
nikad nije ulovio miša!
Jeo samo meso i mlijeko
i kao bubreg u loju starost čeko.
Zalizan i čist, kicoš pravi,
nije mu falila ni dlaka na glavi.
Al' jednom gazda dođe ljut
i donese sa sobom strašan prut.
"Ne čekaj me u kući, lijeni Triša,
ako do večeri ne uloviš miša!"
Pa prosikta, od bijesa slijep:
"Il' ulovi barem vlastiti rep!"
Gorke suze dugo ronio Triša
– nije znao kako da ulovi miša.
Sav očajan pope se na užaren crijep
i poče loviti vlastiti rep.
Al' rep, alčak, ulovit' se ne da,
dok mačka sova s tavana gleda.
"Hu-hu!" zahukta strašna sova,

dok preplašen Triša pade s krova.
I, gle čuda, hrabri lovac Triša
pade na jednog ugojenog miša!
Uvečer kad dođe gazda ljut,
odmah polomi strašni prut.
Jer je, najzad, lijeni Triša
ulovio svog prvog miša!

SLIČICA 2.

ŠARENI LJEPOTANI

Preobraćeni rajski anđeli:
nježni, šareni, lijepi i mili;
satkani od samih duginih boja,
eto, to su dražesni leptiri.

U bašči punoj mirisnog cvijeća,
veselog žubora šadrvana,
uvijek bi nešto nedostajalo
bez šarenih ljepotana.

Zalud hlada, bijela behara,
slavujeve pjesme i mira;
uvijek bi tu nešto falilo
bez vragolastih leptira.

A djevojčice ljeti kad pođu
na prostranu livadu cvijeće brati,
od svega na svijetu draže im se
s nestašnim leptirima poigrati.

Bez leptira ovaj svijet se
ne bi mogao ni zamisliti;
da ih nema – tako lijepih,
trebalo bi ih izmisliti.

SLIČICA 3.
ŠUMSKA LJEPOTICA

S grane na granu leti –
nit' je majmun, nit' je ptica;
koštunjavi plodovi njoj su
najomiljenija poslastica.

Na zadnjim nogama stoji,
prednje joj služe kao ruke,
pomoću njih i sjekutića
lješnike tamani bez muke.

S najvišeg drveta skače,
noću ko i usred bijela dana;
kitnjasti rep joj dobro služi
umjesto sigurnog padobrana.

Kad se birala "Miss šume",
bila je diva pobjednica;
otad je postala "kraljica",
zvanična šumska ljepotica.

Ako želite da vam bude
draga kućna ljubimica,
pripitomiti je veoma brzo
– zaista je prava sitnica.

Iz ruku će da vam jede,
s djecom se rado igra,
u krilu će da vam prede
i nemirna je kao čigra.

Nije kuna, nije lasica,
nije mačka, i nije lisica,
pogodite, onda, šta je:
jer to je: v . . . . a.

SLIČICA 4.

PRINČEVI MRAKA

Poznati su kao prinčevi mraka;
rode se u kraljevskim odajama
ukrašenih spilja il' pećina
i pristalice su grupnog braka.

Svjetlost, kažu, uopće ne vole;
od svjetlosti ih oči jako zabole.
Zato im kretanje osigurava zvuk
da oko prepreke naprave luk.

Lovišta su im veoma prostrana,
a lovina fina, kraljevski bogata,
pa uistinu mogu da love
bezbroj raznovrsnih insekata.

Ta bića se mnogo vole;
u susret jedna drugima hrle;
za ljubav su spremna da mole
zato se tako čvrsto grle.

Tako šišmiši prožive svoj
slijepi život i slijepi svijet,
a na kraju, kao i ljudima,
valja im, svakako, mrijet'.

SLIČICA 5.
POLJSKI LJEPOTANI

Pred mojim očima pucaju polja:
zelena trava, raskošno cvijeće,
pa bistri potoci, razne ptice,
leptiri, hladovina i drveće.

U divnom đerdanu poljske ljepote
blistav dragulj su i brojni fazani;
šarenog su perja, prodornog glasa,
dugorepi poljski ljepotani.

Zakititi ruksak fazanima –
lovcima je, zna se, radost i dika;
a ne znaju da je veća šteta
ubiti fazana negoli bika.

Lovci bi trebali više no iko
da fazane vole, štite i hrane;
a upravo ih oni ponajviše
sa psima progone, i tamane.

Ubijanjem fazana lovci čine
– neoprostiv grijeh i sramotu;
zato što – ubijati fazane
znači stvarno – ubijati ljepotu!

SLIČICA 6.
PLAŠLJIVKO

Zec je poznati stanovnik polja,
a od milja svi ga zovu zeko.
"U poljima bržeg plašljivca nema",
istinu je davno rekao neko.

Da ne opiše plašljivog zeku,
ko bi još mogao da se ogluši?
Na njemu je skupa krznena bunda,
kratak rep i stalno naćuljene uši.

Jer kada zacari gluha, tamna noć
i kada hukne noćobdija ćuk,
zečiji narod sav premre od straha
i u njemu nastane grobni muk.

Još kad ptica šušne tamo u grmlju,
zeku u stomaku spopadne muka,
srce mu siđe u pete, i drekne:
"Bježi, narode moj, eto vuka!"

A čim čuje lavež lovačkog kera,
"Zbogom, živote!" rekne s gorčinom.
I moli: "Bježite, noge! Častit ću vas
kupusom, repom i djetelinom."

Zeko otvorenih očiju spava
jer mu je budnost stalno na probi.
Kako i ne bi, pomislite samo
– kad nosi glavu u, lovačkoj, torbi.

On kaže: "Priroda je tako htjela.
Što sam plašljiv – ne osjećam se kriv.
U glavi su mi samo dvije misli:
pobjeći goniocu – i ostati živ!

Zbog tolikog kukavičluka često
osjećam stvarno nepodnošljiv sram.
A majka priroda nek mi vrati hrabrost,
strah i brzinu rado ću da joj dam!"

SLIČICA 7.
MOJA MALEHNA PRIJATELJICE

Zaista neizmjerno volim,
volim na svijetu sve ptice,
ali nijednu kao tebe,
moja malehna lastavice.

Čim se tvoj cvrkut čuje,
svako se proljeću obraduje.
I dok vježbaš akrobatiku,
ljudi spremaju plug i motiku.

Ti,lasto, izgledaš elegantno,
a tek kako graciozno letiš!
Zato te beskrajno molim
da mi često na dlan sletiš.

Da okolo moje kuće kružiš,
pod krovom gnijezdo sviješ;
da se sa mnom rado družiš
i da s mog dlana vodu piješ.

I pričati bih s tobom htjela,
kad bih ti jezik razumjela.
Stoga esperanto naučimo
da se zbog jezika ne mučimo.

Za mene si, lasto, savršena,
na svijetu si najljepša ptica;
pa te molim: vječno mi budi
gost i – najbolja prijateljica.

SLIČICA 8.
NEPOSLUŠNO PAČE

Pačiće je majka
povela u šetnju,
pazeći na njih
kao na svetinju.

Od kopca ih čuva,
jer joj život znače,
al' joj brigu zadaje
neposlušno pače.

Stalno nekud švrlja,
daleko se maje;
zove li ga majka,
nimalo ne haje.

Dok je tako skrbila
pačiće male,
kobac ščepa patku
lahko, od šale.

Sad nijedno pače
mnogo tužno nije,
dok nestašno pače
gorke suze lije.

SLIČICA 9.
ŠTA JE NAJTEŽE

Sastalo se društvo čudno
na livadi:
krava mlada, mlada kokoš,
mačak mladi.

Sastali se pa pričaju,
pa se hvale
– da zasluge što ih čine
nisu male.

Kokoš reče: "Au, što se
ja namučim,
makar jedno jaje zlatno
dok izlučim!"

"Ne hvali se, to je ništa",
reče krava.
"Izmust' dva-tri litra mlijeka,
muka prava!"

"Hajdemo kući", veli mačak,
"pada kiša.
Najteže je, priznat ćete,
ulovit' miša!"

Na te riječi ispod lista
nasmija se glista mala.
Upravo je polje zemlje
stomačićem
preorala.

SLIČICA 10.

NEUMORNI PJEVAČ

Dok kosac prvu travu kosi
i orošena kosa na suncu sijeva,
mlada mu djevojka vodu nosi,
pjevač mu jedan povazdan pjeva.

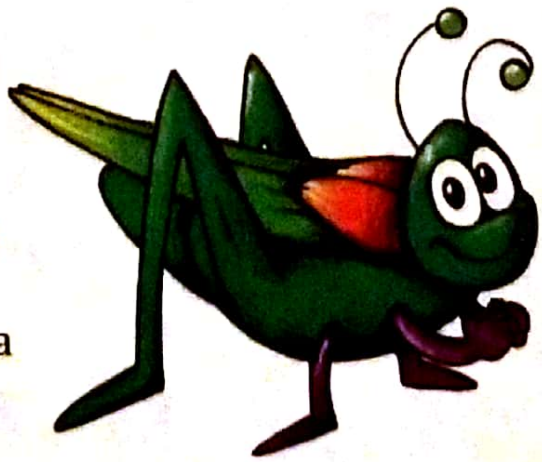
Dok se putnik namjernik u hladu odmara
i prikuplja snagu na put da hiti,
ugodno mu miriše lipa stara,
vrijedni mu pjevač pjesmu kiti.

Dok domaćica marljivo ručak sprema
i dugmad na električnoj peći bira,
da slučajno na sofi ne zadrijema,
u ćošku joj svirač neumorno svira.

Dok kapetan broda za kormilom sjedi
i ajkule strašne ralje keze,
po nebu vesla mjesec blijedi,
kapetanu pjevač pjesmu veze.

Dok se dvoje mladih u parku na klupi
drže za ruke, od ljubavi ludi,
noćnu serenadu u skrivenoj rupi
o njihovoj sreći crni pjevač gudi.

Dok ljeto tutnji preko polja, gora
i sve treperi u vrelome žaru,
cvrčak, djeco, svima pjevati mora
– da i on zaradi koju paru.

SLIČICA 11.
POSKOK

Jest i hajduk
(vreba iz busije),
jest i uskok
(uskočit će ti u njedra),
no, poznatiji je kao poskok.

S prezirom gleda na cijeli svijet,
neki misle da je od nekoga uklet.
Protiv cijelog svijeta ratuje
i na njega otrovnu žuč izlučuje.

Pod granom na kojoj drijema
– ne odmaraj;
ostavi ga na miru, probleme mu
– ne stvaraj;
i prijatelj možeš biti s njim
– kao i bilo s kim.

SLIČICA 12.
STONOGA

Umjesto pedeset ruku
i pedeset nogu,
Bog je, sigurno, pogriješio,
stvorivši mi, samo,
stotinu nogu
I šta sad ja tu mogu,
osim da i na tome
zahvalim Milostivom Bogu!
Jer, mogao mi je stvoriti
i hiljadu, il' milion, nogu!...

* * *

V CIKLUS

SLIČICE O LJUBAVI, ČISTOJ SREDINI I KOJEČEMU

(Umjesto predgovora za ovaj ciklus)
PARADOKS

Dok smo bili djeca,
željeli smo da što prije odrastemo.
Sad, kad smo odrasli,
žalimo što više nismo djeca.

Pa gdje je tu mjera?
Postoji li dob kada je čovjek
u potpunosti zadovoljan sobom?

U čemu je tajna i smisao života?
A u čemu njegova draž i ljepota?

Možda baš u onome
za čim žarko čeznemo,
a što nam je nedostupno.
Možda!... Ali nisam posve siguran!...

SLIČICA 1.
PRVA LJUBAV

Zaljubih se,
pa šta ima veze?
O ljubavi šapuću breze.

Zaljubih se,
što da pričam tiše?
O ljubavi romore kiše.

Zaljubih se,
što da krijem više?
O ljubavi i pjesnik piše.

Zaljubih se,
a ko da mi zabrani?
O ljubavi cvrkuću i vrapci na grani.

Zaljubih se,
ma daj, ko mari?
Od ljubavi u životu – nema važnijih stvari!

SLIČICA 2.
MELISA

Moja razredna drugarica
u školi je najljepša curica;
ima okice božanstvene, plave
i duge smeđe pletenice
ispletene oko anđeoske glave.

Neodoljiva ljepotica, također,
veliku i toplu dušu ima;
bit će moja – po cijenu života
– kažem to otvoreno svima!

Ne zanima me više
nijedna na svijetu klinceza
– jer Melisa će zauvijek biti
moja suđena princeza.

Ne zanima me čak
ni njena vragolasta drugarica
– jer Melisa će zauvijek biti
moja nekrunisana kraljica,
moga srca, jedina, vladarica.

SLIČICA 3.
DA LI SAM ZALJUBLJEN

Pitate me šta je to ljubav,
vjerujte mi, ne bih znao reći.
A kad sam s Azrom iz šestog-be,
nigdje kraja mojoj sreći.

I drugovi pitaju imam li simpatiju,
ni njima odgovor ne bih znao reći.
Jedino kad Azri rješavam zadatke,
nigdje kraja mojoj sreći.

Svi žele znati da li sam zaljubljen,
no, ja to nikome ne bih znao reći.
A kad sretnem Azrine snene oči,
nigdje kraja mojoj sreći.

Stvarno, da li sam zaljubljen,
ni sam sebi ne bih znao reći.
Ali kad vidim da je Azra sretna,
nigdje kraja i mojoj sreći.

SLIČICA 4.
ĐAČKA LJUBAV

Razrednik premjesti Murisa
u zadnju klupu, gdje sjedi Sana.
Ne bi im pravo pa se durili
jedno na drugo prvih dana.

Al' jednog dana Muris krišom
riješi težak zadatak Sani.
Otad im postadoše mnogo draži,
sretniji i ljepši školski dani.

Malo-pomalo Muris se zaljubi
u Sanine zlatne pjege po nosu.
A ona strasno, iz dna duše,
zavolje njegovu crnu kosu.

Znamo, ove brbljive školske laste
napustit će gnijezda za par dana.
Na klupi će ostati slova urezana:
Voljet će se vječno Muris i Sana!

SLIČICA 5.

ĐAČKA PISMA

Pismo po pismo,
od klupe do klupe,
od ruke do ruke.
Ah, s koliko ljubavi!
Ah, s koliko muke!

Muris piše Jasni,
Amra Emiru,
Nerko Damiri...
Ljubav kao plima
razredom se širi.

U jednom pismu
Esma Kemi piše:
"Tvoja ljubav mi znači
od svih petica više,
od toplog sunca
i od ljetne kiše!"

A na kraju pisma stoji:
"Odgovori odmah,
molim te."
Zatim: " P.S.",
i riječi dvije:
"Volim te!"

I dok slatka plima
đake obuzima,
razrednik očajno ruke širi
i na ljubavna pisma
– s oba oka žmiri!

SLIČICA 6.

TOLIKO TE VOLIM

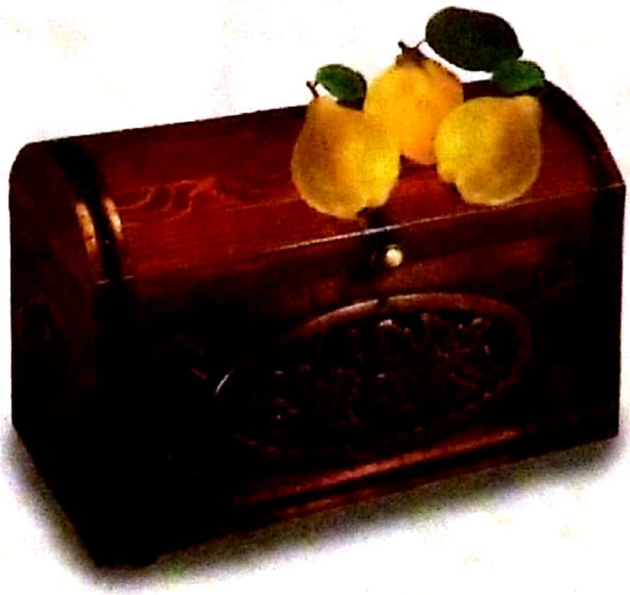
Toliko te volim
– da želim zauvijek
da te sačuvam samo za sebe.

Ali,
ako te zarobim u školjku,
pretvorit ćeš se u bisere.
A ti si mi vrednija od bisera.

Ako te pohranim u sef,
pretvorit ćeš se u zlato.
A ti si meni vrednija od zlata.

Ako te sakrijem u materinu seharu,
pretvorit ćeš se u žute dunje.
A samo si mi ti vrednija
od žutih dunja – materinih.

Zato ću te zaključati
u svoje srce, jer
– jedino je ono vrijedno,
vrijedno i dostojno
tvoje ljubavi.

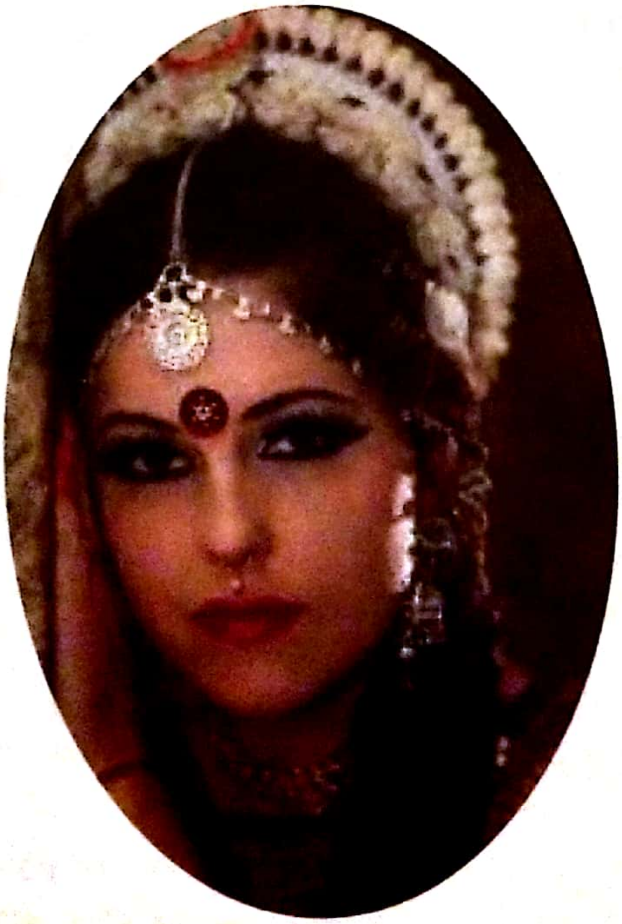
SLIČICA 7.
NADIRA

Ima jedna Nadira,
koja mi nikad i nigdje
ne da mira.

Pa, ili me sekira,
ili me nervira.

Ili me šarmira.

Ima jedna Nadira –
što mi srcu ne da mira.

SLIČICA 8.
(Dječija pjesma za vokalnu interpretaciju):
MALA PRINCEZA

Slučajno u liftu
jednom smo se sreli
i na prvi pogled
ludo zavoljeli.
Ja sam mala princeza, princeza,
svi me zovu klinceza, klinceza.
Imam svoga princa, princa,
jednog plavog klinca, klinca.

U školi smo skupa,
nakon škole isto;
samo moj će biti,
to sam bar načisto.
Ja sam mala princeza, princeza,
svi me zovu klinceza, klinceza.
Imam svoga princa, princa,
jednog plavog klinca, klinca.

Prva mi je ljubav
– iz mašte i snova
– i posljednja bit će,
nikad više nova!
Ja sam mala princeza, princeza,
svi me zovu klinceza, klinceza.
Imam svoga princa, princa,
jednog plavog klinca, klinca.

SLIČICA 9.
MOĆ LJUBAVI

Ljubav ima nevjerovatno čudesnu moć:
ona može više od svih vojski svijeta,
ona može svjetlom da otjera tamnu noć
i u pustinji da poteče bistra voda,
usred zime livada cvijećem da cvjeta,
a nepokretan čovjek može da prohoda.

Ljubav ima nevjerovatno čudesnu moć:
da miri i najljuće neprijatelje,
da ispunjava najskrivenije želje,
da velikodušno prašta učinjeno zlo.
Recite mi: ko još na svijetu može to?

Ljubav je kriva kad sestra dobije brata,
ali i da na svijetu ne bude rata.
Ljubav zbližava dječaka i djevojčicu,
ljubav je pravo ime za svaku ulicu.

Ona je mehlem za svaku ljutu ranu
kad nam oblaci tuge na dušu padnu.
Ona usrećuje sve ljude, čineći da
na svijetu što više dobrote bude.

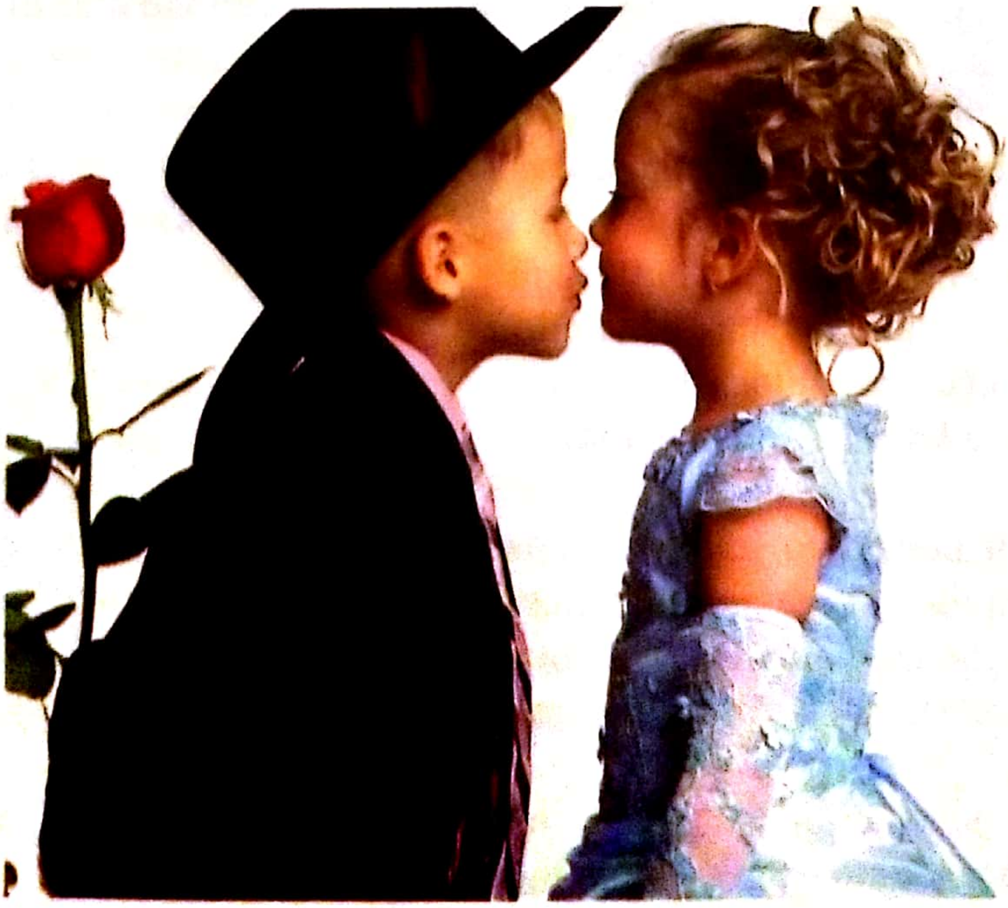
Ljubav je bogatstvo, jasno je svima;
ko ima ljubav, svega napretek ima.
Ona je istinska humanost i ljepota
– i najveći smisao ljudskog života.

Ljubav može učiniti još mnogo tog;
više može jedino – Svemogući Bog.

SLIČICA 10.
MAŽENJE

– Ličiš mi na nebeskog anđela,
moja draga!
– Moj dragi, ličiš mi na
velikog vraga!

Niti je draga anđeo,
niti je dragi vrag;
samo mu je mnogo draga,
samo joj je mnogo drag.

SLIČICA 11.
DVIJE SREĆE

Moj san, tvoj san
– jedna java.
Moja java, tvoja java
– jedan san.
Moj dan, tvoj dan
– jedna noć.
Moja noć, tvoja noć
– jedan dan.
Moje sunce, tvoje sunce
– jedno sunce.
Moja duša, tvoja duša
– jedna duša.
Moje tijelo, tvoje tijelo
– dva tijela.
Moja ljubav, tvoja ljubav
– dva života i dvije sreće.

SLIČICA 12.

VATRE LJUBAVI

S proljeća se
u nama
pale,
ljeti
razgaraju,
s jeseni
dozrijevaju,
zimi
tinjaju
– vatre
ljubavi.

SLIČICA 13.
NAJLJEPŠA PJESMA

Susrete djevojčica pjesnika,
i zamoli:
– Pjesniče, sastavite za mene jednu pjesmicu?!...
Pjesnik otvori krletku, pusti iz nje roba – ptičicu,
ptičica poletje u beskrajno carstvo slobode.
I tako nastade prva pjesma.

Drugi put susrete djevojče pjesnika,
i zamoli:
– Pjesniče, napišite za mene još jednu pjesmu?!
Pjesnik podiže iz prašine zgažen cvijet,
pomirisa ga i pokloni djevojčetu.
Tako nastade i druga pjesma.

Treći put susrete djevojka pjesnika,
pa reče:
– Pjesniče, spjevajte za mene najljepšu pjesmu!
Pjesnik nježno privuče djevojku,
čvrsto joj obgrli ramena,
pak joj spusti vreo poljubac na čelo.
I tako nastade treća, najljepša pjesma.

SLIČICA 14.
RODIN PROTEST

DolepPrša vjetar razvigorac,
za gnijezdo prijateljice rode pita,
nosi joj novine iz grada
taze vijesti da čita.

Saznavši za adresu njenu,
na krov mehko aterira
baš kad roda na klaviru
po dirkama nježno prebira.

S naslovne strane vijest čudna
zaokupi prijateljicu prirode, rodu:
kako su ljudi zagadili zrak,
zagadili zemlju, zagadili vodu!

Zabrinu i rastuži majku rodu
poražavajuća vijest ova,
pa odluči da u znak protesta
premjesti gnijezdo s krova.

Potom sazva skupštinu svih roda
na kojoj odlučiše da roda svaka
u znak protesta što dalje
makne svoje gnijezdo od dimnjaka.

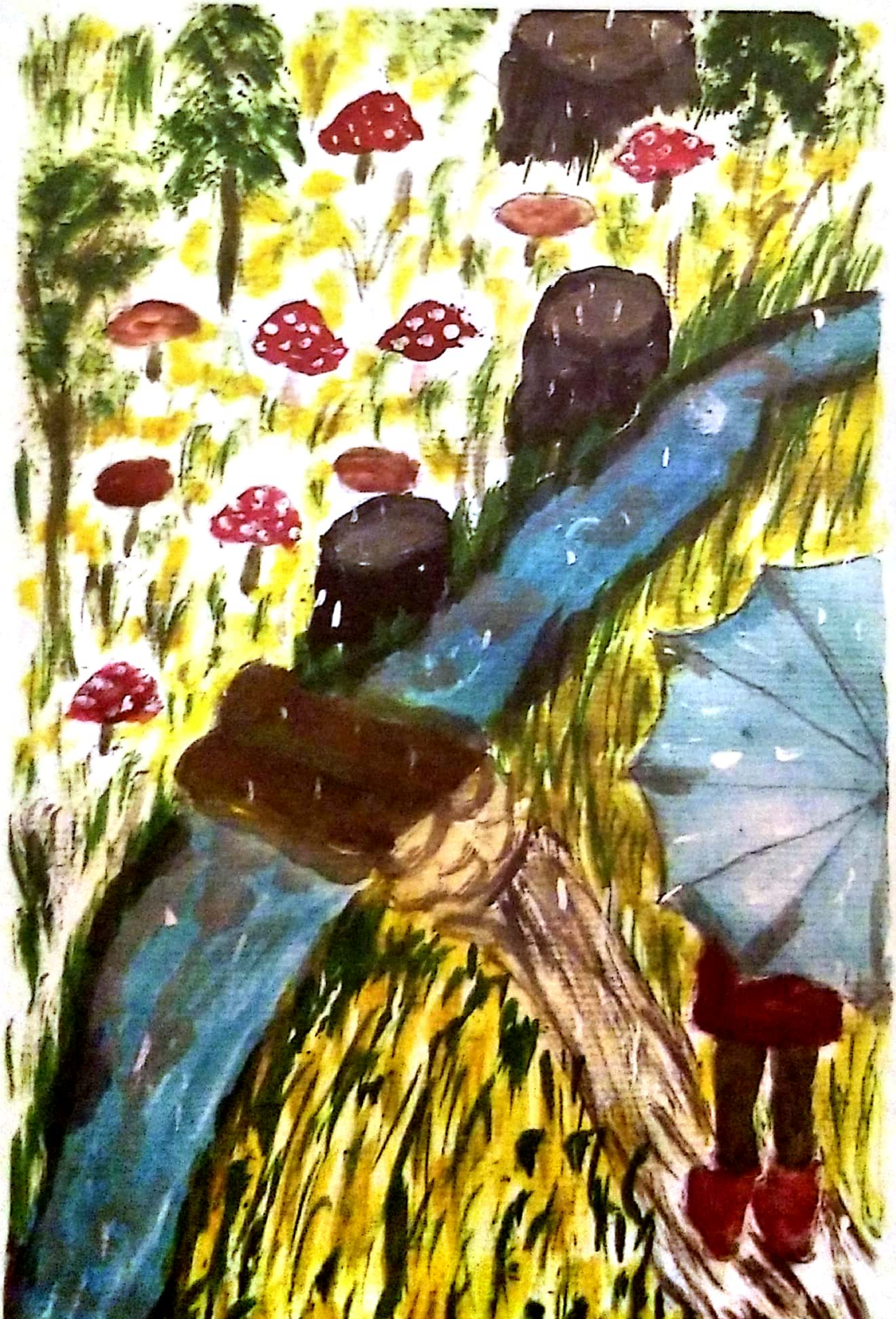
SLIČICA 15.
RIJECI USORI

Kraj tebe sretan sam bio,
plivao u tebi, u tebi ronio,
ribu u tebi lovio;
tebe sam, Usoro,
bistru i čistu
pokatkad pio.

Bila si broš od čistoga zlata
na grudima Pousorja;
bila si zelenosmaragdna pruga
na radost žitelja tvojih,
na korist i zadovoljstvo
Pousorjana;
bila si sunčana strana
mog djetinjstva.

A danas, danas si postala
leglo zaraze i izvor smrada;
postala si masovna grobnica
nedužnim ribicama;
ruglo ljudsko si postala
i savjest njegova.

Oh, Usoro, plakao sam
na obali tvojoj
– zbog tebe
– zbog sebe
– zbog naše
zagađene budućnosti!

SLIČICA 16.
KALOŠEVIĆ – SELO MOJE

Selo je moje čaroban kraj,
pun magične ljepote,
baš kao u filmovima
po romanima
sestara Bronte.

U njemu žive neki zlobni ljudi,
ali i ljudi puni dobrote,
baš kao u filmovima
po romanima
sestara Bronte.

U njemu se smjenjuju idilične sreće,
i dramatične ljudske golgote,
baš kao u filmovima
po romanima
sestara Bronte.

Kroz njega se valja zagađena rijeka,
simbol ljudske gluposti i sramote
– ali toga nema u filmovima
po romanima
sestara Bronte.

SLIČICA 17.

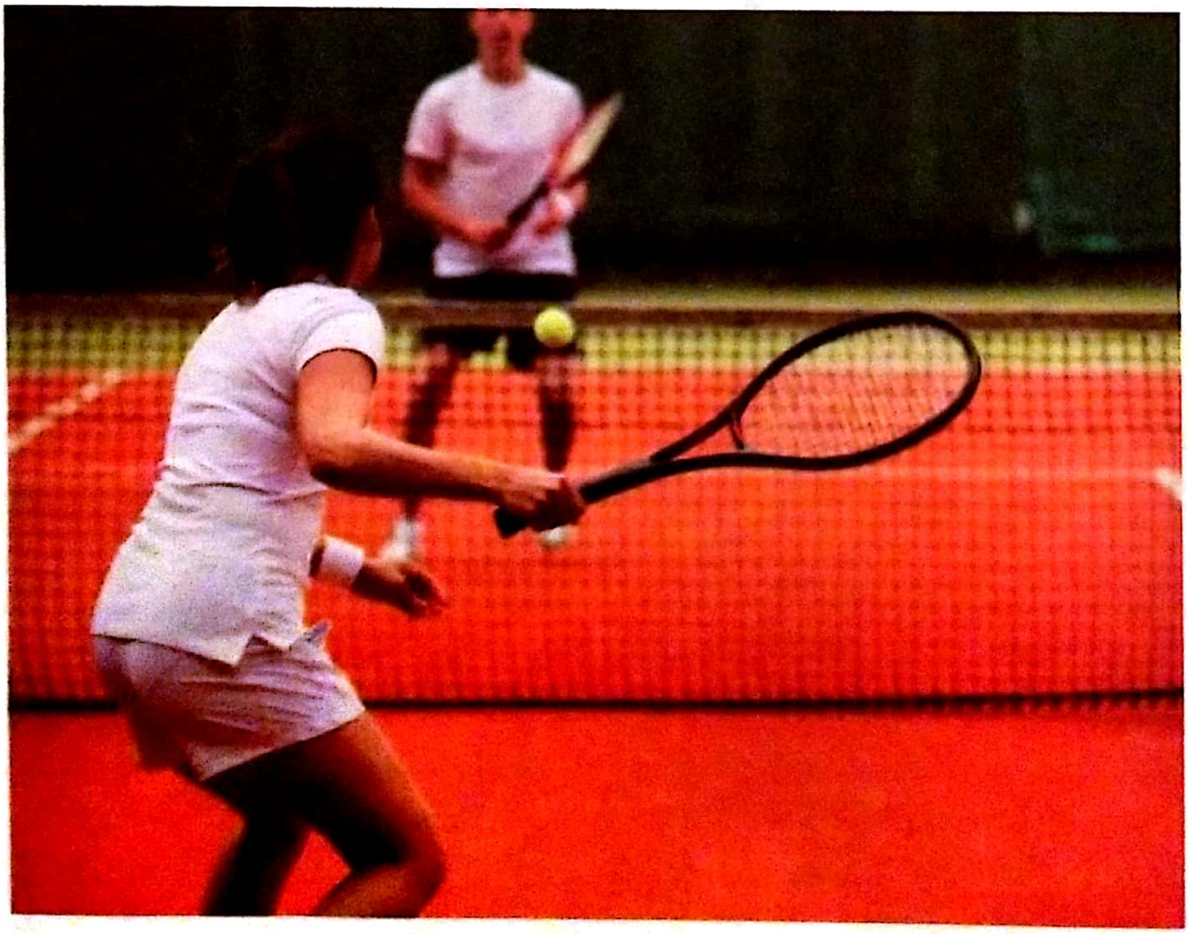
ŠTA BI BILO, KAD BI BILO

Šta bi bilo, kad bi bilo:
kad bi snijeg lova bio?
Život bi nam teko fino,
svak' bi lijepe snove snio,
svak' bi sebi skupljo lovu,
svak' bi htio vilu novu.

Šta bi bilo, kad bi bilo:
kad bi kiša bila lova?
Život bi nam teko fino,
svak' bi htio kola nova,
svak' bi sebi skupljo lovu,
svak' bi htio jahtu novu,
i avion svoj privatni,
i za vino servis zlatni,
i za tenis igralište,
i privatno šetalište,
i hipodrom sa ergelom,
pa i put po svijetu bijelom
i još trista drugih čuda
poželjela bi svaka luda.

Al' u svemu, čini mi se,
ima nešto što ne štima.
Ako svako lovu ima,
ko bi tada još radio,
ko bi sve to sagradio?

Pa sad sami prosudite
– da l' je bolje, ili nije:
da nam snijeg bude snijeg,
da nam kiša bude kiša,
da nam bude sve ko prije.

SLIČICA 18.
VELIKI DOST

Most je neprijatelju u grlu kost,
a prijatelju veliki, najveći dost.
Preko njega mnogo ljudi ide
želeći jedni druge da vide.

Rijeke prijatelje razdvajaju,
dok ih, srećom, mostovi spajaju.
Zato i ti preko najbližeg mosta
očekuj svog najmilijeg gosta.

A u životu vrijedno uči i radi,
budi graditelj i mostove gradi.
Jer te preko rijeke, možda, čeka
neizrecivo velika ljubav neka.

SLIČICA 19.
NEPREDVIDIVA BUDUĆNOST

Bez glave više nije
naša lijepa planeta
– jer internet je moćni
i sveprisutni mozak
cijelog našeg svijeta.

Ima ogromne uši
(da sve dobro čuje),
ima ogromne oči
(da sve dobro vidi);
nikoga se ne boji
i ničega se ne stidi.

Na planeti Zemlji
povezuje sve ljude,
čineći da plava planeta
velika porodica bude.

Prepreka mu uopće nisu
daljina, planine ni voda;
neslućena je mogućnost
i svijetla – ali nepredvidiva
– budućnost ljudskog roda.

SLIČICA 20.

TAJNA VEZA

Na nebu zvijezda
stajalica,
na Zemlji pjesnik
lutalica.
Zvijezda svijetli
u vasioni,
pjesnika vječita
sumnja goni.
Razgone mrak
i vještice:
na nebu zvijezde
sijalice,
na Zemlji pjesnici
sanjalice.
Pa što ne reći,
ovo je prilika
– postoji neka
tajna veza
između zvijezda
i pjesnika.

POGOVOR

Sličice iza sklopljenih očiju

TAMARA ČAPELJ
pjesnikinja

Želite li se vratiti za trenutak u djetinjstvo? Ako želite, prvo što ćete učiniti je sklopiti oči i čekati da u svijesti iskoče sličice, mali bljeskovi sjećanja iz vremena upoznavanja svijeta. Sklopljenih očiju, listat ćete šarenu slikovnicu života satkanu od trenutaka koji su ostavili najveći pečat na vas. Upravo je to učinio i Šahdo Bošnjak u ovoj zbirci pjesama, nazivajući svaku pjesmu sličicom koju je naslikao riječima. I bez obzira na to jesu li ove pjesme sličice iz vremena njegovog odrastanja ili je u njima sadržano znanje prosvjetnog radnika i pedagoga koji je život posvetio radu s djecom, njihova vrijednost je upravo u tom slikanju dječije stvarnosti stihovima – ili književnoteorijski rečeno – u pjesničkim slikama svijeta viđenih očima djeteta.

U ovim pjesmama otkriva se upravo taj dječiji svijet, a pjesnik nas stihovima podsjeća na ono što je djeci važno: roditelje i obitelj, bližu društvenu okolinu koja utječe na formiranje stavova, omiljena mjesta za igru i značaj same igre kao pripreme za život, vršnjake s kojima dijete provodi slobodno vrijeme, školu kao najveću djetetovu obavezu, uzore i junake s kojima se dijete poistovjećuje – a što također bitno utječe na formiranje njegove ličnosti, samim time i važnost umjetnosti, posebno književnosti, za širenje vidika i usvajanje vrijednosnih sudova, prva iskustva i susrete s nečim novim za dijete kao što je prvi odlazak u kino, način na koji dijete uči razlučiti dobro i zlo te upoznaje svijet, zavičaj i društvene norme koje dijete usvaja, ali i ljubav i prijateljstvo kao vječne kategorije. Pritom se izdvajaju dva načina na koji pjesnik ponire u dubinu djetetova svijeta: prvi je u pjesmama o svojem djetinjstvu i iskustvima u odrastanju, a drugi je kada iz pjesnika progovara pedagog te pjesme postaju male stihovane priče s univerzalnom porukom.

Naravno, pjesme o vlastitom djetinjstvu i odrastanju izlaze izvan okvira prvog ciklusa nazvanog „Sličice iz mog djetinjstva", u kojem je pjesnik progovorio o svemu onome što je ostavilo trajni pečat na njegovoj duši. Iskustvene pjesme pronaći ćemo i u ostala četiri ciklusa, koji su motivski podijeljeni na pjesme o djetinjstvu općenito, o prirodi, o životinjama te o ljubavi, prijateljstvu, školskim danima i čistom okolišu. U prvom ciklusu pjesnik progovara o odrastanju na selu i omogućava uvid u život dječaka okruženog prirodom, životinjama i ljudima koji od jutra do večeri naporno rade u potpunom skladu s prirodom. Zato pjesnik kaže da su glavni likovi njegovog dječijeg svijeta zapravo njegovi otac i majka, te poetski nastavlja:

Sporednim likovima
ne zna se ni broja.
Tu su: hodža i učitelj,
pa bosanski kralj sevdaha
i pratizanski maršal,
pa brazilski kralj fudbala
i argentinski revolucionar,
pa američki predsjednik
i španski general,
pa krava Dikulja i kobila Zeka
i na kraju djed i baka moja.

Na taj način on širi spoznajnu razinu iz bliskog okruženja na cijeli svijet, potičući djecu da crpe duhovnost iz svih izvora koji je nude, a time ih ujedno uči toleranciji.

U „Sličicama o djetinjstvu", koje su ujedno i drugi ciklus pjesama u ovoj stihozbirci, autor progovara o onome što je važno djeci, te imamo i humoristične pjesme o dječijim vragolijama, ali i vrlo nadahnute pjesme s univerzalnom porukom i razigranom maštom. Tako će se svi slatko nasmijati uspavanoj Selmi koja se nije pripremila za odgovaranje u školi ili o tome gdje djeca vole

ostaviti svoj pečat – prvi crtež na koricama knjiga. Ali i kako ti poduhvati završe. Ili koliko djeci znače igra i rođendanski poklon. Čitajući ih, i odrasli se mogu zapitati jesu li izgubili iz vida ono što je važno djeci i živi li u njima još uvijek dijete. Možda je najbolji odgovor na ova pitanja jedna strofa iz pjesme "Djeca mira":

> Kad bi djeca na brodovima
> bila zapovjednici prvog reda,
> umjesto mina i torpeda
> prevozila bi tegle meda.

Pjesme posvećene prirodi su poetski udžbenici iz poznavanja prirode, u kojima pjesnik nastoji na umjetnički način približiti djeci prirodu i pojave u njoj. Zato on duhovito pjeva o godišnjim dobima, nebeskim tijelima, biljkama iz našeg okruženja, prirodnim pojavama i povezanosti svih živih bića u njoj, pri čemu svatko ima svoju ulogu. Jer, kako pjesnik kaže, da nema trave, Zemlja bi bila ogromna, ružna, ćelava glava, a da nema cvijeća, svijet ne bi bio tako šareno i lijepo mjesto, ujedno poručujući da je i vjetar itekako važan u prirodi i ima svoja „zaduženja".

Posebno su djeci bliske pjesme o životinjama, u kojima im autor približava životinje, njihov način života i važnost za čovjeka. Ove pjesme obiluju onomatopejama i alegorijama, te su posebno važne na obraznovnoj razini. Pjesnik je na djeci prijemčiv način približio mačka, šišmiše, leptire, vjevericu, fazana, cvrčka, zeca, lastavicu, glistu, stonogu, pače, ali i poskoka. Pišući o životinjama, pjesnik poučava djecu o tome kako da postupaju prema njima i da ih se bezrazložno ne boje, ali i da male životinje imaju veoma važnu ulogu u prirodi, pa i za čovjeka. Također, piše o životinjama koje djeca mogu vidjeti u svojem zavičaju, te tako širi njihova znanja o prirodnim bogatstvima naše zemlje. Pojedine pjesme, poput one o neposlušnom pačetu, zapravo su male alegorije koje govore djeci o životu. Posebno su zanimljive pjesme posvećene đačkim ljubavima, prijateljstvima i čistom okolišu. Njima pjesnik

poručuje da svaki čovjek, bio on mali ili odrastao, ima dovoljno mjesta za ljubav u srcu i da ga to čini uzvišenim, ali i da je ljubav sastavni dio života:

> Ljubav ima nevjerovatno čudesnu moć:
> da miri najljuće neprijatelje,
> da ispunjava najskrivenije želje,
> da velikodušno prašta učinjeno zlo.
> Recite mi: ko još na svijetu može to?

Naročito snažnu odgojnu poruku imaju pjesme o čistom okolišu. Pjesnik svojim stihovima kazuje djeci da je priroda zapravo čovjekov prostor za život u kojem se osjeća najslobodnije. Stoga je očuvanje okoliša presudno za život ljudi. Čovjek koji osjeća prirodu i živi u potpunoj harmoniji s njom može očuvati zrdravim svoje tijelo i duh.

Recimo i nekoliko riječi o jeziku kojim je napisana ova zbirka pjesama. On je živ, razumljiv i prilagođen djeci, s elementima lokalnog govora koji obogaćuju književni bosanski jezik. Poezija Šahde Bošnjaka obiluje stilskim figurama (alegorije, metafore, usporedbe, asonance, aliteracije, onomatopeje itd.), rimom, jasnim pjesničkim slikama koje počivaju na pojmovima bliskim djeci i maštovitim konotacijama pa djeca mogu crpiti iz njih poruke o ljubavi, razumijevanju, marljivosti, dobroti, poštovanju, ljepoti i važnosti zavičaja i prirode koja nas okružuje. Zanimljive su i kratke priče ili bolje reći – pjesme u prozi, koje pronalazimo unutar prvog ciklusa. U njima pjesnik živopisno opisuje kako dijete stječe nova iskustva koja ostaju u njemu urezana za čitav život.

S obzirom na biranu motivsku potku i maštovitu osnovu ovih pjesama, ali i njihovu lirsku univerzalnost, smatram da će ova knjiga naći posebno mjesto u srcima malih čitatelja.

BIOGRAFIJA

Šahdo Bošnjak rođen je 6. maja 1955. godine u Kaloševiću, u koji će smještati radnje mnogih svojih priča i romana, jer je u tim pitoresknim predjelima i sam odrastao, i dobro je poznavao svaku stopu ne samo rodnog sela već i šireg zavičaja. U njegovom zavičaju je i jedna raspričana starica, koja od iskona kazuje svoje nikad sasvim dovršene priče. Ta starica se zove Usora, a pored te lijepe, pitome rječice pisac je provodio, kako sam kaže, najljepše dane svog života, svoje siromašno, "bosonogo i golotrbo", djetinjstvo. Tu je čuvao stoku, igrao se s ostalom dječurlijom raznih igara, koje su tada bile uobičajene, slušao razne priče od mudrih staraca, s kojima je napasao stoku, i naročito mnogo čitao, i to sve što bi mu dolazilo do ruku, jer i nije bio u prilici da bira; čitao je knjige iz skromne školske biblioteke, posuđene knjige od rođaka i prijatelja, kao i listove istrgnute iz novina i časopisa koje bi ljudi ostavljali

uz poljske živice. Selo Kološević se nalazi u općini Tešanj, koja je dobila ime po starom, lijepom gradu Tešnju, koji krasi drevna tvrđava, ponos grada, kao i uske, stare uličice, stare građevine iz bosanske muslimanske arhitekture, a poznat je i po mnogo čemu drugom.

Šahdo je rođen u siromašnoj porodici. Roditelji su ga školovali do završetka četverogodišnje osnovne škole. Dalje nisu mogli, a nisu ni htjeli. Krijući od oca, završio je u Jelahu za dvije godine još četiri razreda večernje osnovne škole, i tako sa školom dostigao svoje vršnjake. No, kada se upisao u Mašinsku tehničku školu u Doboju, otac ga natjerao da se ispiše. Sačekao je narednu godinu pa se krišom od oca upisao u Gimnaziju u Tesliću. A kad je otac za to saznao, opet ga je natjerao da se ispiše. Sa sedamnaest godina, bukvalno je pobjegao od oca, zaposlivši se u "Željezničko građevinsko preduzeće" iz Sarajeva na gradnji Magistralnog puta Jajce – Bihać, s gradilištem u Mrkonjić Gradu. Tu je mogao samo da položi "B" kategoriju, a ubrzo u Banovićima i ispit za kv vozača motornih vozila. Zatim je pozvan u JNA, u Kraljevo, gdje je vojni rok odslužio kao vozač instruktor. Poslije vojne obaveze upisuje se u Zagrebu u Saobraćajnu tehničku školu, koju završava u redovnom četvorogodišnjem roku. Dok je vanredno pohađao srednju školu, radio je: kao fizički radnik, čistač radioničkog kruga, ložač peći za parno grijanje, noćni čuvar skladišta, pomoćnik u kuhinji, armirač, vozač cestovnih vozila, rukovalac građevinskih mašina...

Pošto je završio srednju školu u Zagrebu, i nigdje, gdje bi upitao, nije mogao dobiti posao saobraćajnog tehničara, a nije imao dovoljno novčanih sredstava da se upiše na četverogodišnji studij, ali je nešto novca uštedio radeći, te dobivši studentski kredit, upisuje se na dvogodišnji redovan studij na Pedagoškoj akademiji u Tuzli, Odsjek za srpsko-hrvatski jezik i jugoslavenske književnosti. Studij je završio u redovnom roku, kao odličan student, jedini iz svoje generacije, i dobitnik je Zlatne značke Univerziteta u Tuzli. Djetinjstvo u Poljima pored Usore i studij u Tuzli smatra najljepšim periodima u svom životu.

Kako iz materijalnih razloga nije mogao da nastavi studij, zaposlio se kao nastavnik srpsko-hrvatskog jezika i književnosti

u OŠ "Huso Hodžić" u Tešnju. Odatle je otišao u Osnovnu školu u Planjama, a iz Planja prešao u rodni Kalošević u OŠ "Abdulvehab Ilhamija", te od 1. 9. 2017. god. u penziju.

Cijeli ratni period proveo je, naizmjenično, kao borac u rovu i kao nastavnik bosanskog jezika u dvije škole, za dvije nastavničke norme časova. I, kako kaže, to mu je bio najteži, najmučniji period u životu.

Dosad je objavio zbirku dječije poezije Cvrčanka, roman za djecu i omladinu Sin Polja i, nedavno, ratni roman Snovi šehida Ibrahima. Ima pripremljene za izdavanje sljedeće knjige: roman za odrasle Mokropoljske magle (u štampi), roman za odrasle San Noćnog Leptira, roman za odrasle Noćni Leptir u Državi Zemlji (u štampi), zbirku pripovijedaka za odrasle Čovjek sa dva srca, zbirku kratkih šaljivih priča (anegdota) Tešanjske koke i druge priče, zbirku poezije za odrasle Život je knjiga, zbirku poezije za djecu Kad bi djeca imala planet (u štampi u Planjax-u) i još ponešto.

SADRŽAJ

Šahdo BOŠNJAK

KAD BI DJECA IMALA PLANETU

IZDAJE, ŠTAMPA I DISTRIBUIRA
PLANJAX GROUP
Izdavačko-štamparska kuća
PLANJAX KOMERC doo
Bobare 55, 74264 Jelah - Tešanj
Tel. 032 661 571 Fax 032 661 572 Mob. 062 900 559
E-mail: planjaxdoo@gmail.com
www.planjaxgroup.com

PC PLANJAX GROUP SARAJEVO
71320 Vogošća, Igmanska do br. 75, XII-1
E-mail: planjaxgroup@gmail.com Mob. 061 477 597

ZA IZDAVAČA
Medina PLANJAC, direktorica

ŠTAMPA
Štamparija PLANJAX PRINT Bobare 55
Tel. 032 667 350 Mob. 062 873 378

ZA ŠTAMPARIJU
Alen PLANJAC, dipl.ing.graf.

DISTRIBUCIJA & PLASMAN
Knjižara PLANJAX SHOP Jelah, Titova 17
Tel. /Fax 032 663 824 Mob. 060 35 63 932
E-mail: planjaxkomerc@gmail.com

ZA DISTRIBUCIJU & PLASMAN
Mirza PLANJAC
pomoćnik direktora prodaje

Članice Grupacije PLANJAX
Izdavačko-štamparska kuća PLANJAX KOMERC,
Preduzeće za proizvodnju i promet PLANJAX PRODUKT,
Centar za obrazovanje odraslih EDUKA - BH
Fondacija PLANJAX (u osnivanju)

PREPORUČUJEMO

NOVE KNJIGE ŠTAMPANE U ŠTAMPARIJI
PLANJAX PRINT

Jasmina Hanjalić – OTPUSTI NOJA I DRUGE PTICE, Džehva Havić – GOVOR DUŠE, Franjo A. Zlović – PRIČE IZ VAREVALLIUMA, Elmedina Muftić – ISTINA, Destan Kolašinac - MUHADŽER, Alma Taletović - SRETNI LJUDI, Čedomir Petrović - BILO NEKAD JEDNO VRIJEME KAD SU LJUDI BILI BOLJI, Nihada Hadžibegić-Žunić - PANOVA SIRINGA, Senad Imamović – POLOMLJENI BAGREM, Denis Dželić – MUHIBA LEGENDA, APOKALIPSA – Džeko Hodžić, Ahmed Burić – HIPERTENZIJA, Fuad Hrustić - AHMEDOVE RUKE, Jagoda Iličić - KAKO PREŽIVJETI SMAK SVIJETA, Adnadin Jašarević - MEDUZIN POGLED, Almin Kaplan – BUKARA, Dragan Marjanović - JEGU-LJE U LUGU, Mujo Musagić - EVO PREŠLI SMO RIJEKU, Izet Perviz - PURPURNI ABEZI, Ljiljana Pirolić – REKONSTRUKCIJA, Mile Stojić - DOĆI ĆE DRUGI, Esad Kopić-Osmanović – HAMAJLIJA ZA BOSANSKU KUĆU, SEVDALINKE III, Esad Kopić-Osmanović – THE BEST BOOK, Halil Danović – U DOVI IZMEĐU SUNIJA I ŠIJJA, Akif Smailhodžić – PREKRŠAJI I KAZNE O OSNOVIMA SIGURNOSTI SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA BIH, Hamza Hamzabegović – RAZVOJ KALENDARA U POVIJESTI I VREMEPLOV KROZ HISTORIJU, Edin Šarić – SRCEM ZAPISANO, Adnan Mujak – VUK SAMOTNJAK, Suada Suljić Sokolović – ČOVJEK KOJI JE IZGUBIO IDENTITET, Sanela Mešić - PRAGMATIČKE FUNKCIJE MODALNE PARTIKULE DOCH I REČENIČNI MODUS, Adelisa Begić – TVOJA LJEPOTA MIJENJA SVIJET, Amir Halep – ETNIČKI IDENTITET BOSANSKOG NARODA, Nedžis Halilović – BOSANSKI BUKVALIZMI, Jasmina Kriještarac – TAJNA USPJEŠNOG BROKERA, Jusuf Džafić – HANEFIJSKI FIKH , Enes Omerović – POLITIČKA DJELATNOST DR. MEHMEDA SPAHE, Duško Jelaš – CVJETNA GRANA SELA MOGA, Sanela Mešić - DER GEBRAUCH VON ALS UND SEINE ENTSPRECHUNGEN IM BOSNISCHEN, Duško Jelaš – TOMO RADAT - DRAGULJ DONJIH RIJEČANA, Nezir Fojnica – BIJELA BJELCATA PRIČA, Priče sa konkursa Planjaxovo pero 2017 - ČAROBNI SNOVI, Kadifa Murajčić Tahirović - NEVJESTA IZ POLJA LAVANDE, Husejin Salkić - BUJRUM DRUŽE STARI, Denis Dželić - SVIJET KAO PREDSTAVA, Dragana Radulj - UKRADENO SVITANJE, Šahdo Bošnjak - KAD BI DJECA IMALA PLANETU

ISBN 978-9958-34-288-2

PLANJAX komerc

9 789958 342882

www.planjaxgroup.com